

Home>Gerechtelijke stappen>Rechtsbijstand

Rechtsbijstand

Door het recht op rechtsbijstand kunnen mensen die over onvoldoende financiële middelen beschikken toch de kosten van een rechtszaak of juridische vertegenwoordiging dragen. In alle lidstaten van de Europese Unie (EU) bestaan rechtsbijstandsregelingen voor zowel civiele als strafzaken.

Stelt u zich eens voor dat u in een geschil hebt met iemand in uw eigen land of in een ander land en dat u de zaak aan de rechter wilt voorleggen, of dat u zich juist moet verdedigen in een zaak die door een andere partij tegen u is aangespannen. Of stelt u zich voor dat u in uw eigen of een ander land wordt beschuldigd van strafbare feiten en u zich geen juridisch advies en/of vertegenwoordiging door een advocaat voor de strafrechter kunt veroorloven. In al deze gevallen kunt u om rechtsbijstand verzoeken.

Het recht of rechtsbijstand is vastgelegd in:

het [Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens \(EVRM\)](#) – artikel 6, lid 3, letter c, van het EVRM waarborgt het recht van een ieder tegen wie een vervolging is ingesteld om, indien hij niet over voldoende middelen beschikt om een raadsman te bekostigen, kosteloos door een toegevoegd advocaat te kunnen worden bijgestaan, indien de belangen van een behoorlijke rechtspleging dit vereisen.

het [Handvest van de grondrechten van de Europese Unie](#) – in artikel 47 van het handvest wordt bepaald dat rechtsbijstand wordt verleend aan een ieder die niet over toereikende financiële middelen beschikt, voor zover die bijstand noodzakelijk is om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen.

Rechtsbijstand in civiele procedures

Nationale geschillen

Alle lidstaten van de EU kennen rechtsbijstandsregelingen. Wanneer u een geschil hebt met een bedrijf, iemand in zijn beroepsmatige hoedanigheid, een werkgever of iemand anders in het **land waarin u woonachtig bent** en u beschikt over onvoldoende financiële middelen voor een rechtszaak, bieden de bestaande nationale wet- en regelgevingen u de gelegenheid rechtsbijstand aan te vragen.

Uit een vergelijking van de verschillende nationale rechtsbijstandssystemen blijken echter fundamentele verschillen in de wijze waarop de rechtsbijstand in de lidstaten wordt georganiseerd en beheerd en in de filosofieën die eraan ten grondslag liggen. Wat het laatste punt betreft: in sommige staten lijkt de doelstelling te zijn voor iedereen juridische diensten en toegang tot de rechter beschikbaar te maken, terwijl in andere alleen rechtsbijstand wordt geboden aan de allerarmsten.

[Klik op een van de vlaggen voor landspecifieke informatie.](#)

[Gearchiverde website van het EJN \(voor burgerlijke en handelszaken\)](#)

Grensoverschrijdende geschillen

Wanneer u een geschil hebt met een bedrijf, iemand in zijn beroepsmatige hoedanigheid, een werkgever of iemand anders in het **buitenland** en u beschikt over onvoldoende financiële middelen om een rechtszaak aan te spannen, kunt u rechtsbijstand voor grensoverschrijdende geschillen aanvragen.

Om de toegang tot rechtsbijstand in civiele en handelszaken te vergemakkelijken is de [richtlijn](#) inzake rechtsbijstand bij grensoverschrijdende geschillen aangenomen.

De rechtsbijstand strekt zich uit tot advies in de precontentieuze fase met het oog op het vinden van een oplossing voordat er gerechtelijke procedures worden ingeleid, juridische bijstand om een zaak bij de rechter aanhangig te maken en vertegenwoordiging in rechte door een raadsman, en een tegemoetkoming in of vrijstelling van de proceskosten.

Om rechtsbijstand bij grensoverschrijdende geschillen te krijgen, dient u het juiste formulier voor de aanvraag van rechtsbijstand in te vullen. De richtlijn voorziet in [twee formulieren](#): een voor rechtsbijstandsverzoeken en een voor de verzending van rechtsbijstandsverzoeken.

Rechtsbijstand in strafzaken

De lidstaten hebben eigen wetgeving waarin is vastgelegd hoe in strafzaken in hun rechtsgebied rechtsbijstand kan worden verleend. Op het Europees portaal voor e-justitie zal hierover gedetailleerde informatie komen te staan.

Er is momenteel geen EU-wetgeving inzake rechtsbijstand in grensoverschrijdende zaken.

Laatste update: 20/01/2020

Deze pagina wordt beheerd door de Europese Commissie. De informatie op deze pagina geeft niet noodzakelijk het officiële standpunt van de Europese Commissie weer. De Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens waarnaar in dit document wordt verwezen. Gelieve de juridische mededeling te raadplegen voor de auteursrechtelijke regeling voor Europese pagina's.

Rechtsbijstand - Tsjechië

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

Over het algemeen worden kosten gemaakt door de staat, de procesdeelnemers en de personen die betrokken zijn bij de procedure (hierbij gaat het met name om kosten van gegevensverzameling). Deze kosten hebben een tweeledig doel: preventie en bestraffing.

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ("WvBR") bevat een lijst met voorbeelden van kosten die een civiele procedure met zich mee kan brengen. Het gaat hierbij om uitgaven in contanten van deelnemers en hun vertegenwoordigers (bv. reis- en verblijfkosten en kosten van maaltijden); de gerechtskosten: gedeelde inkomsten van deelnemers en hun wettelijke vertegenwoordigers; kosten van gegevensverzameling (bv. kosten van getuigen en deskundigen); honorarium en uitgaven in contanten van een notaris als executeur; honorarium en uitgaven in contanten van de curator; kosten van vertolking; of honorarium voor vertegenwoordiging als de vertegenwoordiger een advocaat, notaris of octrooigemachtigde is. De kosten kunnen ook de vergoeding van btw of het honorarium van een bemiddelaar omvatten. Dit zijn slechts een aantal voorbeelden. Ook andere kosten die de deelnemer rechtstreeks in verband met de gerechtelijke procedure maakt, kunnen als kosten van de procedure worden beschouwd.

Deelnemers betalen in principe de kosten die zij zelf hebben gemaakt en die van hun vertegenwoordigers. Als een advocaat is aangewezen als vertegenwoordiger of voogd, betaalt de staat de uitgaven in contanten van de advocaat en het honorarium voor vertegenwoordiging en vergoedt indien van toepassing de betaalde btw.

De betaling van de gerechtskosten is in detail geregeld in de wet inzake gerechtskosten. In een gewone procedure op tegenspraak worden de gerechtskosten doorgaans betaald door de eiser. In de wet is ook bepaald voor welke gerechtelijke procedures geen gerechtskosten verschuldigd zijn (bv. procedures in voogdijkwesties, procedures betreffende gerechtelijke zorg voor minderjarigen, adoptieprocedures, procedures betreffende wederzijdse onderhoudsverplichtingen van ouders en kinderen, erfrechtprocedures in eerste aanleg, procedures betreffende handelingsbekwaamheid).

Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen de verplichting de kosten van de procedure te betalen en de verplichting deze kosten te vergoeden. Een deelnemer in de procedure betaalt de kosten van de procedure, met name tijdens de procedure, wanneer deze ontstaan; hierbij is het beginsel van belang

van toepassing (de kosten worden betaald door degene die de procedurele handeling verricht of in wiens belang de handeling wordt verricht). Vergoeding van de kosten van de procedure vindt pas plaats nadat de kosten zijn voldaan. Vergoeding van kosten wordt opgelegd door een gerechtelijke beslissing op basis van het beginsel van succes in de rechtszaak of het schuldbeginnel.

Als er rekening moet worden gehouden met bijzondere omstandigheden, kan de rechtbank bij zijn beslissing ten aanzien van de kosten van de procedure gebruikmaken van zijn discretionaire bevoegdheid en de deelnemer vrijstellen van de vergoeding van (een deel van) de kosten. Dit dient als waarborg tegen een onevenredig grote impact van de toepassing van het beginsel van succes in de rechtszaak en het schuldbeginnel.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Een van de belangrijkste beginselen in civiele procedures is het beginsel van gelijkheid, dat onder meer het recht op rechtsbijstand waarborgt. Het recht op rechtsbijstand geldt vanaf het begin van de procedure en bij alle procedures.

Volgens het WvBR wordt in civiele procedures het volgens als rechtsbijstand beschouwd:

Aanstelling van een vertegenwoordiger op verzoek van de deelnemer (artikel 30, lid 1, van het WvBR);

Aanstelling van een advocaat als dit nodig is om de belangen van de deelnemer te beschermen of als de vertegenwoordiging door een advocaat verplicht is bij het betreffende soort procedure (artikel 30, lid 2, van het WvBR);

De gedeeltelijke of volledige vrijstelling van gerechtskosten van de deelnemer (artikel 138 WvBR);

Zijdelings hieraan gerelateerd kan de plicht van de rechtbank om procesdeelnemers op de hoogte te stellen ook als rechtsbijstand worden beschouwd.

Rechtsbijstand door de Tsjechische orde van advocaten is een afzonderlijke categorie. Deze bijstand wordt gedefinieerd in de Wet op de Juridische Beroepen, volgens welke iedereen die niet voldoet aan de voorwaarden voor toewijzing van een advocaat door de rechtbank en niet over de middelen beschikt om gebruik te maken van juridische diensten, recht heeft op toewijzing van een advocaat door de Tsjechische orde van advocaten die hem juridisch advies of juridische diensten verstrekt.

De aanvrager heeft dus recht op kosteloos juridisch advies mits zijn gemiddelde maandinkomen gedurende de zes maanden voorafgaand aan de aanvraag niet hoger is dan drie keer het bestaansminimum van de persoon of personen in combinatie met wie zijn inkomen wordt beoordeeld overeenkomstig de wet inzake het bestaansminimum en het minimale leefbare loon en mits deze zich in de zaak waarvoor hij hulp aanvraagt niet laten vertegenwoordigen door een andere advocaat of persoon die gemachtigd is om juridische diensten te verlenen (in overeenstemming met artikel 2, lid 2, onder a), van de Wet op de Juridische Beroepen).

Indien de aanvrager voldoet aan bovenstaande voorwaarden, ontvangt hij gedurende minimaal 30 minuten kosteloos juridisch advies, met een maximum van 120 minuten per kalenderjaar.

Daarnaast voorziet de Wet op de Juridische Beroepen in de verlening van eenmalig juridisch advies aan een niet nader genoemd aantal personen in detentiecentra voor onderdanen van derde landen op grond van de wet inzake het verblijf van vreemdelingen in de Tsjechische Republiek of in een opvangcentrum op grond van de asielwet, op initiatief van de exploitant van het centrum.

Volgens de Wet op de Juridische Beroepen is het ook mogelijk om juridische diensten aan te vragen als de inkomens- en vermogenssituatie van de aanvrager dit rechtvaardigen.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

De rechtbank kan een procesdeelnemer (of een gelaste partij) naar aanleiding van een verzoekschrift vrijstellen van de gerechtskosten als de situatie van de deelnemer dit rechtvaardigt en de aanvraag niet willekeurig is, duidelijk geen kans van slagen heeft of de wet belemmert.

Zowel natuurlijke personen als rechtspersonen kunnen worden vrijgesteld.

Een procesdeelnemer mag er niet aan worden gehinderd zijn rechten voor de rechter te doen gelden of te verdedigen enkel omdat hij niet over de financiële middelen beschikt. De rechtbank houdt met name rekening met de gehele financiële situatie van de aanvrager, de hoogte van de gerechtskosten, de verwachte kosten voor het aanleveren van bewijs en de aard van de vordering. Bij natuurlijke personen wordt gekeken naar hun sociale omstandigheden, gezondheidssituatie enz. Bij rechtspersonen en natuurlijke personen die ondernemer zijn, wordt ook rekening gehouden met de aard van hun bedrijf en andere activiteiten, hun vermogensstatus en -structuur en hun financiële draagkracht.

Van een aanvraag die duidelijk geen kans van slagen heeft of de wet belemmert, is met name sprake in situaties waarin uit de feitelijke beweringen van de aanvrager al duidelijk blijkt dat genoegdoening niet mogelijk is. Bij een willekeurige uitoefening of belemmering van de wet gaat het met name om een kwaadwillige uitoefening van een recht of een duidelijke poging om nakoming van een duidelijk bindende verplichting uit te stellen.

Als een deelnemer voldoet aan de voorwaarden voor vrijstelling van gerechtskosten en deze nodig is om zijn belangen te beschermen, wijst de rechtbank op zijn verzoek een vertegenwoordiger aan. Het recht op toewijzing van een vertegenwoordiger ontstaat echter niet automatisch als de procedure of de deelnemer op grond van de wet zijn vrijgesteld van gerechtskosten (d.w.z. op grond van de Wet inzake Gerechtskosten). Ook in deze gevallen moet worden voldaan aan de bovenstaande voorwaarden voor vrijstelling van gerechtskosten op grond van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Er wordt een advocaat als vertegenwoordiger aangewezen als dit nodig is om de belangen van de deelnemer te beschermen of als vertegenwoordiging door een advocaat (of een notaris) in de betreffende procedure verplicht is.

Een dergelijke deelnemer hoeft geen voorschot te betalen op de kosten van de verzameling van gegevens die hij zelf heeft aangeleverd of die de rechtbank heeft gelast over de feiten die de deelnemer heeft aangevoerd (of die in zijn belang zijn, artikel 141, lid 1, van het WvBR), noch hoeft hij de kosten die de staat maakt te vergoeden (artikel 148, lid 1, van het WvBR). Uitgaven in contanten en honoraria voor vertegenwoordiging worden door de staat betaald aan de aangewezen advocaat.

De deelnemer kan zijn verzoek om vrijstelling van gerechtskosten samen met het geding indienen (verzoek om aanhangig maken van een procedure) of op enig moment tijdens de procedure voordat de rechter definitief uitspraak doet. De rechtbank kan voorafgaand aan de procedure een vertegenwoordiger aanwijzen als de toekomstige deelnemer een zaak aanhangig wil maken met behulp van een vertegenwoordiger.

De rechtbank doet uitspraak over het verzoek om vrijstelling van gerechtskosten, waartegen beroep kan worden ingesteld.

Wanneer de rechtbank de aanvraag voor de aanstelling van een vertegenwoordiger afwijst, kan de aanvrager verzoeken om de aanstelling van een advocaat door de Tsjechische orde van advocaten. In dat geval heeft de aanvrager recht op kosteloos juridisch advies mits zijn gemiddelde maandinkomen gedurende de zes maanden voorafgaand aan de aanvraag niet hoger is dan drie keer het bestaansminimum van de persoon of personen in combinatie met wie zijn inkomen wordt beoordeeld overeenkomstig de wet inzake het bestaansminimum en het minimale leefbare loon en mits deze zich in de zaak waarvoor hij hulp aanvraagt niet laten vertegenwoordigen door een andere advocaat of persoon die gemachtigd is om juridische diensten te verlenen (in overeenstemming met artikel 2, lid 2, onder a), van de Wet op de Juridische Beroepen).

Een andere mogelijkheid is om gebruik te maken van het recht van de aanvrager op juridische diensten als zijn inkomens- en vermogenssituatie dit rechtvaardigen. Ook in dat geval wendt de aanvrager zich tot de Tsjechische orde van advocaten.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Rechtsbijstand op grond van het WvBR geldt voor alle procedures van het WvBR.

De verlening van rechtsbijstand door de Tsjechische orde van advocaten is ook van toepassing op andere situaties dan procedures voor overheidsinstanties in de vorm van gerechtelijke procedures, administratieve procedures en procedures voor het Grondwettelijk Hof.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Er zijn geen specifieke procedures in dit soort gevallen.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Formulieren zijn vastgelegd in een instructie van het ministerie van Justitie nr. 4/2017 van 23 oktober 2017, ref.nr. 12/2017-OJD-ORG/36. Op de website van het ministerie van Justitie van de Tsjechische Republiek staan modelformulieren voor natuurlijke en rechtspersonen (verklaring van persoonlijke, vermogens- en inkomenssituatie voor vrijstelling van gerechtskosten en aanstelling van een vertegenwoordiger en verklaring van de vermogenssituatie van een rechtspersoon en andere beslissende feiten voor vrijstelling van gerechtskosten en aanstelling van een vertegenwoordiger).

Formulieren voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand door de Tsjechische orde van advocaten zijn als bijlage bij het besluit van het ministerie van Justitie van de Tsjechische Republiek nr. 120/2018 tot vaststelling van aanvraagformulieren voor de aanwijzing van een advocaat en het aanvraagformulier voor eenmalig juridisch advies gevoegd. Deze zijn beschikbaar op de website van de Tsjechische orde van advocaten.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Alle bij te voegen documenten staan rechtstreeks vermeld in het betreffende formulier. Het kan hierbij onder meer om de volgende documenten gaan: een werkgeversverklaring over het inkomen uit loondienst of uit werkafspraken buiten het dienstverband om; een definitieve belastingaanslag van de belastingdienst (inkomen uit een bedrijf of andere activiteiten als zelfstandige); een definitieve beslissing over de toekenning van een uitkering of bevestiging van de uitkeringsinstantie (inkomen uit materiële en sociale zekerheid); of andere definitieve belastingaanslagen (overig inkomen).

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Een verzoek om vrijstelling van gerechtskosten kan worden ingediend bij de rechtbank waar de procedure waarvoor om vrijstelling wordt verzocht aanhangig is. Het gerecht van eerste aanleg doet uitspraak over het verzoek, ook als het verzoek om vrijstelling wordt ingediend nadat beroep in de procedure is ingesteld.

Een verzoek om aanwijzing van een advocaat door de Tsjechische orde van advocaten kan als volgt worden ingediend:

schriftelijk aan het adres van de Tsjechische orde van advocaten, afdeling Brno, nám. Svobody 84/15, 602 00 Brno; of

elektronisch met een erkende elektronische handtekening aan epodatelna@cak.cz; of

via de data box van de Tsjechische orde van advocaten – data box-ID n69admd.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De wet (artikel 5 van het WvBR) legt rechtbanken de algemene plicht op deelnemers in kennis te stellen van en informatie te verstrekken over hun procedurele rechten en verplichtingen. De rechtbank moet de deelnemer op de hoogte stellen van het recht om een verzoek om vrijstelling van gerechtskosten in te dienen of een vertegenwoordiger aan te wijzen.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Zie de antwoorden in het onderdeel: Heb ik recht op rechtsbijstand?

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De rechtbank beslist over de aanstelling van een vertegenwoordiger op basis van het verzoek van de deelnemer. De rechtbank wijst een advocaat als vertegenwoordiger aan als dit nodig is om de belangen van de deelnemer te beschermen of als vertegenwoordiging door een advocaat of notaris in de betreffende procedure verplicht is. De rechtbank wijst een specifieke advocaat aan die verplicht is juridische diensten te verlenen tenzij hij/zij deze dienstverlening om een juridische reden kan weigeren (zoals een belangenconflict).

De deken van de Tsjechische orde van advocaten gaat over beslissingen over verzoeken om rechtsbijstand van die orde, en heeft het hoofd van het bijkantoor in Brno opgedragen deze bevoegdheid namens hem uit te oefenen.

Voor de aanstelling van een advocaat beschikt de Tsjechische orde van advocaten over een lijst van advocaten die bereid zijn de hierboven beschreven rechtsbijstand te verlenen. Bij de aanstelling van een advocaat voor het verlenen van deze juridische diensten moet de Tsjechische orde van advocaten erop toezien dat deze aanstelling eerlijk verloopt en rekening wordt gehouden met de aard en complexiteit van de zaak.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Zie de antwoorden in het onderdeel: Wat zijn de kosten van gerechtelijke procedures en wie draagt deze normaliter?

De aanvrager betaalt een bedrag van 100 CZK aan de Tsjechische orde van advocaten voor de behandeling van het verzoek om rechtsbijstand die door die orde wordt verleend. Houders van een ZTP-kaart (ernstige handicap) of ZTP/P-kaart (ernstige handicap die speciale zorg vereist) of personen die een uitkering ontvangen voor materiële bijstand hoeven dit bedrag niet te betalen.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

De rechtbank kan ook een gedeeltelijke vrijstelling van gerechtskosten of vrijstelling voor een deel van de procedure toekennen (bv. alleen voor procedures in eerste aanleg) of alleen voor bepaalde gerechtskosten. De deelnemer moet zelf de resterende gerechtskosten betalen.

Als een advocaat is aangewezen als vertegenwoordiger of voogd, betaalt de staat de uitgaven in contanten van de advocaat en het honorarium voor vertegenwoordiging en vergoedt indien van toepassing de betaalde btw.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Tenzij de rechtbank anders beslist, geldt de vrijstelling van gerechtskosten voor de gehele procedure, d.w.z. totdat er een definitieve uitspraak is. De vrijstelling van gerechtskosten geldt zowel voor procedures in eerste aanleg als voor beroepsprocedures (gewone corrigerende maatregel). Procedures inzake buitengewone corrigerende maatregelen (herziening van een beroep, beroep om de procedure te heropenen, beroep tot nietigverklaring) zijn echter niet automatisch vrijgesteld, en de deelnemer kan opnieuw een verzoek om vrijstelling van gerechtskosten indienen.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als de situatie van de deelnemer dusdanig verandert dat de vrijstelling van gerechtskosten niet langer gerechtvaardigd is, of als de rechtbank naderhand vaststelt dat de feitelijke situatie van de deelnemer de vrijstelling op het moment van toekenning al niet rechtvaardigde, zal de rechtbank de vrijstelling intrekken. Een dergelijke maatregel heeft alleen terugwerkende kracht als de rechter dit uitdrukkelijk bepaalt. De rechtbank kan de vrijstelling alleen intrekken tot het einde van de procedure.

Een loutere wijziging in de regels voor de beoordeling van de situatie van de aanvrager of de verandering van mening van de rechtbank over de vraag of de aanvraag willekeurig is, duidelijk geen kans van slagen heeft of de wet belemmert vormt geen reden voor intrekking van de vrijstelling van gerechtskosten.

In het geval van rechtsbijstand door de Tsjechische orde van advocaten zal de orde de aanstelling van een advocaat beëindigen als tijdens de verlening van juridische diensten door die advocaat in de desbetreffende zaak blijkt dat de inkomens- en vermogenssituatie van de cliënt de verlening van juridische diensten niet rechtvaardigde.

De orde van advocaten zal de aanstelling van een advocaat ook beëindigen als tijdens de verlening van juridische diensten door die advocaat in deze zaak blijkt dat de inkomens- en vermogenssituatie van de cliënt dusdanig is veranderd dat de verlening van juridische diensten niet langer gerechtvaardigd is; de orde van advocaten beëindigt de aanstelling van een advocaat op het moment dat die situatie verandert. Ook in dat geval is de advocaat verplicht om

gedurende een periode van vijftien dagen na beëindiging van zijn aanstelling voor het verlenen van juridische diensten alle dringende handelingen te verrichten zodat de rechten en gerechtvaardigde belangen van de cliënt niet worden geschaad. Dit geldt niet als de cliënt de advocaat schriftelijk laat weten dat de laatste niet aan deze verplichting hoeft te voldoen.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

De rechtbank beslist over uw verzoek om vrijstelling van gerechtskosten of over intrekking van die vrijstelling. Deze beslissing heeft de vorm van een uitspraak. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen, tenzij de uitspraak is gedaan door het hof van beroep; in dat geval is de uitspraak definitief. De deken van de Tsjechische orde van advocaten (of het hoofd van het bijkantoor van de orde in Brno die bevoegd is om namens hem op te treden) beslist over de aanstelling van een advocaat door de Tsjechische orde van advocaten in administratieve procedures. Tegen deze beslissing kan administratief beroep worden ingesteld.

Laatste update: 23/06/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Duitsland

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

Als u wordt geadviseerd en vertegenwoordigd door een advocaat, heeft deze recht op een vergoeding voor zijn werkzaamheden. De hoogte van die vergoeding hangt in grote mate af van de waarde van het voorwerp van het geschil. Als een zaak voor de rechter wordt gebracht, brengt dat ook gerechtskosten met zich mee. Behalve griffierechten en proceskosten vallen daaronder ook de kosten die de rechtzoekende moet maken om gevolg te kunnen geven aan een bevel van de rechter of om passende juridische stappen te kunnen nemen of zich in rechte te kunnen verdedigen. Een partij die geen rechtsbijstand behoeft, moet deze kosten in de regel zelf dragen. Als de rechter echter in het voordeel van die partij beslist, moeten de door haar gemaakte gerechtskosten door de tegenpartij worden vergoed.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

In Duitsland wordt onderscheid gemaakt tussen gefinancierd juridisch advies buiten rechte (*Beratungshilfe*) en rechtsbijstand (*Prozesskostenhilfe*). Gefinancierd(e) juridisch advies en vertegenwoordiging **buiten rechte** (*Beratungshilfe*) wordt verleend aan minvermogenden op grond van de wet inzake juridisch advies en vertegenwoordiging voor burgers met een laag inkomen (*Gesetz über Rechtsberatung und Vertretung für Bürger mit geringem Einkommen (Beratungshilfegesetz)*).

Om minvermogenden in staat te stellen om te **procederen**, ontvangen zij *Prozesskostenhilfe* overeenkomstig de regelgeving waarin deze vorm van rechtsbijstand is geregeld.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Beratungshilfe of *Prozesskostenhilfe* worden verleend als de rechtzoekende wegens persoonlijke of financiële omstandigheden de noodzakelijke middelen niet kan opbrengen (minvermogen) en geen andere redelijke mogelijkheid voor het krijgen van bijstand heeft (bv. rechtsbijstandsverzekering, advies van huurdersvereniging of vakbond enz.).

Verder mag de beoogde procedure niet lichtvaardig zijn. Ook moet de beoogde rechtsvordering of het beoogde verweer voldoende kans van slagen hebben. De rechter die beslist over het verzoek om rechtsbijstand moet het juridisch standpunt van de verzoeker op grond van diens weergave van de feiten en de beschikbare stukken juist of ten minste verdedigbaar achten en de overtuiging hebben dat de gestelde feiten vatbaar zijn voor bewijs. Als aan de juridische voorwaarden is voldaan, heeft de persoon in kwestie recht op *Beratungshilfe* of *Prozesskostenhilfe*.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

In Duitsland wordt onderscheid gemaakt tussen *Beratungshilfe* en *Prozesskostenhilfe* (zie vraag 2).

Beratungshilfe, waaronder juridisch advies en, voor zover nodig, vertegenwoordiging valt, wordt verleend bij civielrechtelijke aangelegenheden, waaronder arbeidsrechtelijke, bestuursrechtelijke, grondrechtelijke en sociaalrechtelijke aangelegenheden. Bij strafrechtelijke aangelegenheden omvat de *Beratungshilfe* alleen juridisch advies. Bij aangelegenheden waarbij het recht van andere staten van toepassing is, wordt alleen *Beratungshilfe* verleend als de feiten van de zaak aan Duitsland zijn gerelateerd. Voor zaken op het gebied van belastingrecht wordt geen *Beratungshilfe* verleend.

Prozesskostenhilfe wordt verleend voor procedures over civielrechtelijke geschillen, niet-contentieuze procedures en procedures voor de arbeidsrechter, bestuursrechter, rechter voor sociale-zekerheidszaken en belastingrechter (respectievelijk *Arbeitsgericht*, *Verwaltungsgericht*, *Sozialgericht* en *Finanzgericht*). Verdachten in een strafproces en schuldenaren in insolventieprocedures krijgen geen *Prozesskostenhilfe*. Wat verdachten in een strafproces betreft, bevat de regelgeving inzake door de rechter toegevoegde advocaten uitputtende bijzondere voorschriften. Schuldenaren in insolventieprocedures kunnen verzoeken om uitstel van betaling van de proceskosten.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Er bestaat geen speciale procedure voor spoedeisende zaken. De bestaande mogelijkheden voor het krijgen van *Beratungshilfe* en *Prozesskostenhilfe* dekken ook dit soort zaken.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Formulieren voor het indienen van een verzoek om *Beratungshilfe* of *Prozesskostenhilfe* zijn verkrijgbaar bij de *Amtsgerichten* (gerechten van eerste aanleg) en advocaten.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Er moeten stukken worden overgelegd waaruit de juistheid van de verstrekte inkomensgegevens blijkt (bv. loonstrookje of, in het geval van zelfstandigen, het laatste aanslagbiljet).

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

In Duitsland wordt onderscheid gemaakt tussen *Beratungshilfe* en *Prozesskostenhilfe* (zie vraag 2).

Het verzoek om *Beratungshilfe* moet worden ingediend bij het *Amtsgericht* binnen het rechtsgebied waarvan de rechtzoekende zijn wettige woonplaats heeft. Wanneer deze geen wettige woonplaats in Duitsland heeft, is het *Amtsgericht* bevoegd binnen het rechtsgebied waarvan de behoefte aan *Beratungshilfe* is ontstaan. Voor deze vorm van rechtsbijstand kan de rechtzoekende zich ook rechtstreeks tot een advocaat wenden. In dat geval moet het vereiste verzoek aan het *Amtsgericht* achteraf worden ingediend.

Een verzoek om *Prozesskostenhilfe* moet worden ingediend bij de rechtbank waar de procedure waarvoor om *Prozesskostenhilfe* wordt verzocht, aanhangig is of wordt gemaakt. Die rechtbank, en niet bijvoorbeeld een instantie op het gebied van maatschappelijk welzijn, beoordeelt het verzoek en beslist of aan de voorwaarden is voldaan.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Voor informatie over *Beratungshilfe* en *Prozesskostenhilfe* kunt u terecht bij een *Amtsgericht* of advocaat.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Als u recht op *Beratungshilfe* of *Prozesskostenhilfe* hebt, moet u het daarvoor bestemde formulier invullen en samen met de noodzakelijke stukken overleggen aan de instantie die in het antwoord op vraag 8 wordt genoemd.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

In Duitsland wordt onderscheid gemaakt tussen *Beratungshilfe* en *Prozesskostenhilfe* (zie vraag 2).

Een rechtzoekende kan *Beratungshilfe* krijgen van een advocaat van zijn keuze. In de deelstaten Bremen en Hamburg wordt *Beratungshilfe* verleend via openbare bureaus voor rechtshulp. Advocaten zijn verplicht om *Beratungshilfe* te verlenen. Een daartoe strekkend verzoek kan alleen in bepaalde gevallen en om gewichtige redenen worden afgewezen.

Ook bij *Prozesskostenhilfe* bestaat het recht van vrije advocaatkeuze. Wel moet de advocaat bevoegd zijn om de rechtzoekende voor de rechtbank te vertegenwoordigen. De president van de rechtbank voegt alleen een advocaat toe als de rechtzoekende geen advocaat kan vinden die hem wil vertegenwoordigen.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

In Duitsland wordt onderscheid gemaakt tussen *Beratungshilfe* en *Prozesskostenhilfe* (zie vraag 2).

De advocaat heeft recht op een vergoeding van tien euro van de persoon aan wie hij *Beratungshilfe* verleent. Afhankelijk van de omstandigheden van die persoon kan hij hiervan afzien. Afwijkende overeenkomsten over deze vergoeding zijn nietig. De rest van zijn vergoeding ontvangt de advocaat uit de staatskas.

In het geval van *Prozesskostenhilfe* vallen hieronder alle proceskosten, behalve de kosten van de rechtzoekende die niet noodzakelijk waren voor de verdediging van zijn rechten. Een partij die *Prozesskostenhilfe* nodig heeft, hoeft geen andere kosten te dragen.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Als aan de voorwaarden voor *Prozesskostenhilfe* is voldaan, zijn voor de rechtzoekende geen andere kosten aan het proces verbonden. *Prozesskostenhilfe* dekt alle noodzakelijke proceskosten. Als de rechtzoekende echter financieel in staat is om met een deel van zijn inkomen in de proceskosten bij te dragen, dan wordt het betreffende bedrag ten laste van de staatskas voorgeschoten, maar moet hij het vervolgens in termijnen terugbetalen.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Prozesskostenhilfe dekt niet automatisch de kosten van beroep. Zij eindigt op het moment dat de rechtbank waar de procedure aanhangig is gemaakt, de einduitspraak doet. Wel is het mogelijk om voor de beroepsprocedure opnieuw een verzoek om *Prozesskostenhilfe* in te dienen. De rechter in hoger beroep beoordeelt vervolgens of de partij nog steeds *Prozesskostenhilfe* nodig heeft en of het beroep niet lichtvaardig en zonder kans van slagen is. Als aan deze voorwaarden is voldaan, heeft de rechtzoekende recht op *Prozesskostenhilfe*.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

In Duitsland wordt onderscheid gemaakt tussen *Beratungshilfe* en *Prozesskostenhilfe* (zie vraag 2).

Beratungshilfe kan worden ingetrokken als in het verzoek om *Beratungshilfe* opzettelijk onjuiste gegevens zijn verstrekt.

Prozesskostenhilfe kan alleen in de volgende gevallen worden ingetrokken:

de hulp is verkregen onder valse voorwendselen omtrent het geschil;

de betrokkene heeft onjuiste gegevens verstrekt om te voldoen aan de subjectieve voorwaarden voor de hulp en de vereiste verklaringen niet overgelegd;

de beweerde persoonlijke en financiële situatie is bezijden de werkelijkheid;

de betrokkene heeft een betalingsachterstand.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

In Duitsland wordt onderscheid gemaakt tussen *Beratungshilfe* en *Prozesskostenhilfe* (zie vraag 2).

Tegen een beslissing van het *Amtsgericht* houdende afwijzing van een verzoek om *Beratungshilfe* staat bezwaar (*Erinnerung*) open.

Als een verzoek om *Prozesskostenhilfe* wordt afgewezen, kan de verzoeker binnen een maand tegen die beslissing beroep instellen (*sofortige Beschwerde*) als in de bodemprocedure een waarde van meer dan zeshonderd euro in het geding is. Als die waarde gelijk of lager is, staat dit rechtsmiddel alleen open als de rechter het verzoek om *Prozesskostenhilfe* uitsluitend heeft afgewezen omdat niet aan de voorwaarden betreffende de persoonlijke en financiële situatie van de verzoeker is voldaan.

Aanvullende informatie is beschikbaar op: https://www.bmjv.de/DE/Startseite/startseite_metaNav_node.html.

Laatste update: 22/06/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Kroatië

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

Artikel 151 van de Wet op de Burgerlijke Rechtsvordering (*Zakon o parničnom postupku*) bepaalt dat proceskosten kosten omvatten die in de loop van of in verband met de procedure worden gemaakt. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om kosten voor het aanvoeren van bewijs, gerechtskosten, publicatiekosten, kosten voor dagvergoedingen en reiskosten van rechters en griffiers, reiskosten die partijen moeten maken om voor de rechtbank te verschijnen enz.

Proceskosten omvatten ook de honoraria van advocaten en andere personen die volgens de wet recht hebben op een vergoeding.

Uit hoofde van artikel 152 van de Wet op de Burgerlijke Rechtsvordering moet elke partij de kosten die zij maakt voor door haar ingestelde vorderingen vooraf voldoen. Als een partij bewijsmateriaal overlegt, moet zij op last van de rechtbank vooraf een bedrag betalen dat de kosten in verband met het aanvoeren van bewijs dekt. Bij het bepalen wie uiteindelijk de proceskosten draagt, geldt de succesvolle rechtszaak als basisprincipe. Zo staat in artikel 154, lid 1, van de Wet op de Burgerlijke Rechtsvordering dat een partij die een rechtszaak in zijn geheel verliest verplicht is de tijdens de procedure gemaakte kosten van de wederpartij en de interveniënt te betalen. De interveniënt die de in het ongelijk gestelde partij ondersteunt, draagt de kosten voor zijn of haar rechtsvorderingen. Als een partij gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld, beslist de rechtbank volgens artikel 154, lid 2, van de Wet op de Burgerlijke Rechtsvordering over de vergoeding van kosten op basis van de mate van succes in verhouding tot de uiteindelijk ingediende vordering. Er gelden speciale regels in gevallen waarin proceskosten ontstaan door de schuld van een van de partijen of door iets dat hem/haar is overkomen, wanneer een beslissing wordt gegeven op basis van een bekentenis, wanneer de eiser afstand doet van de procedure of de vordering, wanneer het geschil wordt beslecht door de rechtbank en medepartij partij zijn bij de procedure (artikelen 156-161 van de Wet op de Burgerlijke Rechtsvordering).

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Volgens de wet op de kosteloze rechtsbijstand (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) heeft rechtsbijstand tot doel gelijkheid voor de wet te garanderen en burgers van de Republiek Kroatië en andere personen onder gelijke voorwaarden effectieve rechtsbescherming en toegang tot de rechter en andere overheidsinstanties te bieden overeenkomstig de bepalingen van de wet op de kosteloze rechtsbijstand.

Rechtsbijstand wordt verleend als basis- of aanvullende rechtsbijstand.

Basisrechtsbijstand omvat:

algemene juridische informatie;

juridisch advies;

het indienen van schriftelijke opmerkingen bij publiekrechtelijke lichamen, het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en internationale organisaties overeenkomstig internationale verdragen en het huishoudelijk reglement van deze lichamen;

vertegenwoordiging in procedures bij publiekrechtelijke lichamen;

rechtsbijstand in minnelijke buitengerechtelijke geschillenbeslechting.

Basisrechtsbijstand wordt verleend door districtsoverheidsdiensten en het bevoegde administratieve orgaan van de stad Zagreb (hierna "diensten"), erkende verenigingen en bureaus voor rechtsbijstand. Onder de verlening van basisrechtsbijstand door diensten valt de verstrekking van algemene juridische informatie en juridisch advies en de indiening van opmerkingen.

Aanvullende rechtsbijstand omvat:

juridisch advies;

het indienen van schriftelijke opmerkingen in procedures inzake de bescherming van de rechten van werknemers tegenover de werkgever;

het indienen van schriftelijke opmerkingen in een gerechtelijke procedure;

vertegenwoordiging in een gerechtelijke procedure;

rechtsbijstand in de minnelijke schikking van een geschil.

Aanvullende rechtsbijstand wordt verleend door advocaten.

Aanvullende rechtsbijstand omvat daarnaast:

vrijstelling van betaling van proceskosten;

vrijstelling van betaling van gerechtskosten.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

De volgende personen hebben recht op gratis rechtsbijstand:

Kroatische burgers;

kinderen die niet de Kroatische nationaliteit hebben en onbegeleid door een juridisch verantwoordelijke volwassene in de Republiek Kroatië worden aangetroffen;

buitenlanders met een tijdelijke verblijfsvergunning op voorwaarde van wederkerigheid of buitenlanders met een permanente verblijfsvergunning;

buitenlanders die tijdelijke bescherming genieten;

buitenlanders die illegaal in Kroatië verblijven en buitenlanders met een verblijfstitel met een korte geldigheidsduur in procedures voor het nemen van een besluit tot verwijdering of een terugkeerbesluit;

asielzoekers, buitenlanders die subsidiaire bescherming genieten en hun familieleden die legaal in de Republiek Kroatië verblijven, in procedures waarbij geen rechtsbijstand wordt verleend op grond van een specifieke wet.

In de regel moet aan de volgende vermogensvoorwaarden worden voldaan om aanvullende rechtsbijstand te ontvangen:

het totale maandinkomen van de aanvrager en zijn gezinsleden mag niet hoger zijn dan de budgetgrondslag (3 326,00 HRK) per gezinslid, en

de totale waarde van het vermogen van de aanvrager en zijn gezinsleden mag niet hoger zijn dan 60 budgetgrondslagen (199 560,00 HRK).

Aanvullende rechtsbijstand wordt verleend zonder bepaling van de financiële situatie als de aanvrager:

een kind is dat zijn recht op onderhoud uitoefent;

een slachtoffer is van een geweldsmisdrijf en partij is in een procedure om zijn recht op schadeloosstelling voor schade die het gevolg is van het misdrijf uit te oefenen;

een persoon is die overeenkomstig de specifieke bepalingen inzake de uitoefening van rechten uit hoofde van het sociaalzekerheidsstelsel recht heeft op een steuntoelage; of

een persoon is die recht heeft op een uitkering op grond van de wet inzake de rechten van binnenlandse Kroatische oorlogsveteranen en hun gezinsleden (*Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji*) en de wet inzake de bescherming van militairen en burgers die in een oorlogssituatie gehandicapt zijn geraakt (*Zakon o zaštiti vojnih i civilenih invalida rata*).

Rechtsbijstand kan ook worden verleend voor grensoverschrijdende geschillen. Een grensoverschrijdend geschil is een geschil waarbij de aanvrager van rechtsbijstand zijn of haar vaste adres of gewone verblijfplaats in een lidstaat van de Europese Unie heeft die niet de lidstaat is waarin de rechtbank optreedt of waarin de beslissing ten uitvoer moet worden gelegd.

Rechtsbijstand in grensoverschrijdende geschillen wordt verleend in burgerlijke en handelszaken en bij bemiddeling en buitengerechtelijke schikking, tenuitvoerlegging van authentieke akten en de verlening van juridisch advies in deze procedures. De bepalingen inzake rechtsbijstand in grensoverschrijdende geschillen zijn niet van toepassing op fiscale, douane- en andere administratieve procedures.

Een aanvrager van rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil ontvangt rechtsbijstand als hij of zij voldoet aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in de wet op de kosteloze rechtsbijstand. Bij wijze van uitzondering kan rechtsbijstand worden toegekend aan een aanvrager die niet aan de voorwaarden voor de toekenning van rechtsbijstand voldoet, zoals vastgelegd in de wet op de kosteloze rechtsbijstand, als hij kan aantonen dat hij de kosten van de procedure niet kan betalen vanwege het verschil in de kosten van levensonderhoud tussen de lidstaat waar hij woont en de Republiek Kroatië.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Basisrechtsbijstand kan in elke juridische kwestie worden verleend:

als de aanvrager onvoldoende kennis en mogelijkheden heeft om zijn recht uit te oefenen;

als de aanvrager geen rechtsbijstand ontvangt op basis van specifieke bepalingen;

als het ingediende verzoek niet kennelijk ongegrond is; en

als de materiële omstandigheden van de aanvrager zodanig zijn dat de betaling van professionele rechtsbijstand het levensonderhoud van de aanvrager en de leden van zijn huishouden in gevaar zou brengen.

Aanvullende rechtsbijstand door advocaten en vrijstelling van de betaling van proceskosten kunnen in de volgende soorten procedures worden toegekend:

in verband met zakelijke rechten, behalve voor kadastrale procedures;

in verband met een arbeidsrechtelijke procedure;

in verband met familierelaties, behalve bij echtscheidingsprocedures met wederzijdse instemming waarbij de echtgenoten samen geen minderjarige (geadopteerde) kinderen hebben of kinderen waarover zij na het bereiken van de volwassen leeftijd het ouderlijk gezag uitoefenen;

executieprocedure en zekerheidsprocedure voor de tenuitvoerlegging of het veilig stellen van een vordering die voortvloeit uit een procedure waarvoor

rechtsbijstand kan worden toegekend in overeenstemming met de bepalingen van de wet op de kosteloze rechtsbijstand;

minnelijke schikking van het geschil;

bij wijze van uitzondering, in alle overige administratieve en civiele gerechtelijke procedures als hiertoe noodzaak bestaat gezien de specifieke levensomstandigheden van de aanvrager en de leden van zijn huishouden, en in overeenstemming met het fundamentele doel van de wet op de kosteloze rechtsbijstand.

Aanvullende rechtsbijstand door advocaten kan in bovenstaande procedures onder de volgende voorwaarden worden toegekend:

als de procedure complexer van aard is;

als de aanvrager zichzelf niet kan vertegenwoordigen;

als de materiële omstandigheden van de aanvrager zodanig zijn dat de betaling van professionele rechtsbijstand het levensonderhoud van de aanvrager en de leden van zijn huishouden in gevaar zou brengen, in overeenstemming met de in artikel 14 van de wet op de kosteloze rechtsbijstand vastgelegde specifieke voorwaarden;

als het geen vexatoir proces betreft;

als er in de laatste zes maanden vanaf de datum van indiening van het verzoek geen verzoek van de aanvrager is afgewezen vanwege het opzettelijk verstrekken van onjuiste gegevens, en

als de aanvrager geen rechtsbijstand ontvangt op basis van specifieke bepalingen.

Vrijstelling van gerechtskosten kan worden verleend in alle gerechtelijke procedures (civiele procedures en administratieve geschillen) als de materiële omstandigheden van de aanvrager zodanig zijn dat de betaling van gerechtskosten het levensonderhoud van de aanvrager en de leden van zijn huishouden in gevaar zou brengen, mits is voldaan aan de bijzondere voorwaarden van artikel 14 van de wet op de kosteloze rechtsbijstand. Bij het nemen van een beslissing wordt in het bijzonder gelet op de hoogte van de gerechtskosten in de procedure waarvoor vrijstelling wordt verzocht.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

De dienst moet binnen 15 dagen vanaf de dag waarop een verzoek tot goedkeuring van aanvullende rechtsbijstand is ingediend een besluit nemen. Als de aanvrager het recht verliest om de vordering waarvoor hij het verzoek heeft ingediend in te stellen vanwege het verstrijken van de termijn, moet de dienst binnen kortere termijn een beslissing over het verzoek nemen zodat de aanvrager de vordering tijdig kan instellen.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

De procedure voor het verkrijgen van basisrechtsbijstand wordt ingeleid door rechtstreeks contact op te nemen met de verlener van basisrechtsbijstand (erkende vereniging, bureau voor rechtsbijstand of dienst); er hoeft geen speciaal aanvraagformulier te worden ingevuld.

De procedure voor het verkrijgen van aanvullende rechtsbijstand wordt ingeleid door bij de bevoegde dienst een verzoek om toekenning van rechtsbijstand in te dienen middels het daarvoor bestemde formulier. Het aanvraagformulier voor rechtsbijstand is verkrijgbaar bij de diensten en op de websites van de diensten en het ministerie van Justitie.

Verzoeken om rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil en verzoeken voor de verzending daarvan moeten worden ingediend door middel van de voorgeschreven modelformulieren van Beschikking 2004/844/EG van de Commissie van 9 november 2004 tot vaststelling van een modelformulier voor rechtsbijstandsverzoeken overeenkomstig Richtlijn 2003/8/EG van de Raad tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen en Besluit 2005/630/EG van de Commissie van 26 augustus 2005 tot vaststelling van een formulier voor de verzending van verzoeken om rechtsbijstand overeenkomstig Richtlijn 2003/8/EG van de Raad, bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Formulieren en alle begeleidende stukken in een grensoverschrijdend geschil moeten vertaald in het Kroatisch worden ingediend. Als de stukken niet zijn vertaald, wordt het verzoek afgewezen.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Het verzoek dat wordt ingediend bij de bevoegde dienst moet vergezeld gaan van de schriftelijke toestemming van de aanvrager en zijn gezinsleden voor toegang tot alle gegevens over hun totale inkomen en vermogen, waarin de aanvrager bevestigt dat de verstrekte informatie juist en volledig is.

Slachtoffers van huiselijk geweld geven alleen voor zichzelf toestemming voor toegang tot alle inkomens- en vermogensgegevens. De leden van het huishouden die als gedaagde in de procedure optreden of wier belangen indruisen tegen die van de aanvrager, geven geen toestemming.

Het aanvraagformulier voor rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil moet vergezeld gaan van de relevante documentatie die nodig is om een besluit te nemen over het verzoek.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

De procedure voor het verkrijgen van basisrechtsbijstand wordt ingeleid door rechtstreeks contact op te nemen met een verlener van basisrechtsbijstand (erkende vereniging, bureau voor rechtsbijstand of dienst). Er hoeft geen specifiek verzoek te worden ingediend. De procedure voor het verkrijgen van aanvullende rechtsbijstand wordt ingeleid door een verzoek in te dienen bij de bevoegde dienst van het gebied waar de aanvrager zijn of haar vaste adres of gewone verblijfplaats heeft.

Een aanvrager die zijn of haar vaste adres of gewone verblijfplaats in een lidstaat van de Europese Unie heeft en rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil voor een rechtbank in de Republiek Kroatië aanvraagt, moet een rechtsbijstandsverzoek indienen bij het ministerie van Justitie van de Republiek Kroatië (ontvangende autoriteit).

Een partij die haar vaste adres of gewone verblijfplaats in de Republiek Kroatië heeft en rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil voor een rechtbank in een andere lidstaat van de Europese Unie aanvraagt, moet haar rechtsbijstandsverzoek indienen bij de dienst die verantwoordelijk is voor de plaats waar zij haar vaste adres of gewone verblijfplaats heeft.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Aanvullende rechtsbijstand wordt toegekend aan een aanvrager die voldoet aan de voorwaarden voor uitoefening van het recht op rechtsbijstand door uitvaardiging van een beslissing tot toekenning van rechtsbijstand. Een dienst moet binnen 15 dagen vanaf de dag waarop een verzoek is ingediend een beslissing nemen.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De beslissing over rechtsbijstand betreft ook het recht om gebruik te maken van een aantal/alle formulieren voor aanvullende rechtsbijstand voor een procedure van een bepaald type of niveau. De bovengenoemde beslissing bevat de persoonsgegevens van de begunstigde van rechtsbijstand, een korte beschrijving van de juridische kwestie waarvoor de rechtsbijstand is toegekend, de vorm en omvang van de goedgekeurde rechtsbijstand, gegevens over de advocaat die de rechtsbijstand verleent en andere voor de beslissing relevante gegevens.

Wanneer de aanvrager een verzoek om rechtsbijstand in de vorm van een vrijstelling van gerechtskosten indient, moet hij de rechtbank hiervan op de hoogte stellen in het verzoek. Wanneer de aanvrager een andere vordering in de gerechtelijke procedure instelt, moet hij de rechtbank op de hoogte stellen van het ingediende verzoek om vrijstelling van gerechtskosten. De beslissing tot vrijstelling van betaling van gerechtskosten moet worden ingediend uiterlijk zes maanden na de datum van indiening van het verzoek of na de datum waarop voor de rechtbank een andere vordering in de procedure is ingesteld.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

In de beslissing tot toekenning van aanvullende rechtsbijstand wordt ook de advocaat bepaald die de begunstigde rechtsbijstand verleent. De begunstigde van rechtsbijstand moet de beslissing overleggen aan de in de beslissing genoemde advocaat. Bij wijze van uitzondering wijst de dienst de begunstigde met diens voorafgaande toestemming een andere advocaat toe; deze toestemming moet bij het verzoek om rechtsbijstand worden gevoegd.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Zoals uiteengezet omvat de beslissing tot toekenning van rechtsbijstand het recht om gebruik te maken van een aantal/alle formulieren voor aanvullende rechtsbijstand voor een procedure van een bepaald type of niveau. Op grond van de beslissing tot toekenning van rechtsbijstand kan de begunstigde geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld van betaling van het honorarium van de advocaat, proceskosten (vrijstelling van het vooraf betalen van de kosten van getuigen, tolken, deskundigen, onderzoeken en publicaties van de rechtbank) en gerechtskosten.

Er wordt volledige rechtsbijstand toegekend als de aanvrager begunstigde van een steuntoelage is overeenkomstig de specifieke bepalingen inzake de uitoefening van rechten uit hoofde van het socialezekerheidsstelsel, d.w.z. recht heeft op een uitkering op grond van de wet inzake de rechten van binnenlandse Kroatische oorlogsveteranen en hun gezinsleden en de wet inzake de bescherming van militairen en burgers die in een oorlogssituatie gehandicapt zijn geraakt of als het totale inkomen van de aanvrager en zijn gezinsleden niet hoger is dan 50 % van de maandelijkse budgetgrondslag per gezinslid.

Elke toename van het totale inkomen van de aanvrager en zijn gezinsleden die hoger is dan 50 % van de begrotingsgrondslag per gezinslid heeft een verlaging van het bedrag aan rechtsbijstand tot gevolg, zodanig dat elke toename van 10 % leidt tot een verlaging van de rechtsbijstand met 10 %; de hoogte van de rechtsbijstand mag echter niet lager zijn dan 50 % van de kosten die voor rechtsbijstand zijn vastgesteld.

Als er geen volledige rechtsbijstand is toegekend, kan de aanvrager beroep instellen bij het ministerie van Justitie tegen dat deel van de beslissing waarin rechtsbijstand wordt geweigerd. Een dergelijk beroep leidt niet tot uitstel van het gebruik van het goedgekeurde bedrag aan rechtsbijstand. Tegen een afwijzing van het beroep door het ministerie van Justitie kan een administratieve procedure worden ingesteld.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Wanneer een beperkt bedrag aan rechtsbijstand is toegekend, worden de resterende kosten gedragen door de begunstigde van rechtsbijstand. Als de begunstigde van rechtsbijstand de zaak wint, bepaalt de rechtbank dat de wederpartij de kosten van de procedure aan hem moet vergoeden.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Bij een verzoek om rechtsbijstand kan worden verzocht om toekenning van rechtsbijstand voor beide fasen van de civiele procedure. Ter voorbereiding van buitengewone rechtsmiddelen moet een speciaal verzoek worden ingediend, en wordt een specifieke beslissing alleen voor die rechtsvordering gegeven.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als de financiële situatie van de begunstigde van rechtsbijstand en zijn gezinsleden in de loop van de procedure zodanig verbetert dat als deze verbeterde financiële situatie had bestaan op het moment dat het verzoek werd ingediend, deze gevolgen zou hebben gehad voor het recht van de aanvrager op rechtsbijstand en de hoogte daarvan, zal de bevoegde dienst de beslissing tot toekenning van rechtsbijstand geheel of gedeeltelijk herroepen. Begunstigden van rechtsbijstand moeten de dienst op de hoogte stellen van elke verbetering in hun financiële situatie binnen acht dagen vanaf de datum waarop zij hiervan kennis kregen. Een begunstigde van rechtsbijstand kan binnen vijftien dagen na ontvangst van de beslissing tot herroeping van de toekenning van rechtsbijstand beroep tegen deze beslissing instellen bij het ministerie van Justitie. Tegen de beslissing van het ministerie van Justitie kan een administratieve procedure worden ingesteld.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

De aanvrager of begunstigde van rechtsbijstand kan binnen vijftien dagen na ontvangst van de beslissing van de dienst tot afwijzing van het verzoek om rechtsbijstand of tegen het deel van de beslissing waarin de toekenning van volledige rechtsbijstand wordt afgewezen beroep instellen tegen deze beslissing. Het ministerie van Justitie moet binnen acht dagen na ontvangst van een geldig beroep uitspraak doen over het beroep. Tegen de beslissing van het ministerie van Justitie kan een administratieve procedure worden ingesteld.

Meer informatie:

Website van het [ministerie van Justitie](#)

Wet op de kosteloze rechtsbijstand (*Narodne novine* (NN; Staatsblad van de Republiek Kroatië) nrs. 143/13 en 98/19)

Wet op de burgerlijke rechtsvordering (NN nrs. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11–geconsolideerde tekst, 25/13, 89/14, 70/19)

Laatste update: 24/06/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Italië

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

(Rechtsgrondslagen) – Alle regels voor de verschillende gerechtskosten en bijbehorende procedures in rechtszaken en voor rechtsbijstand zijn vastgelegd in Presidentieel Besluit nr. 115 van 30 mei 2002 (Staatsblad van de Italiaanse Republiek (*Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana*) nr. 139/2002), laatstelijk gewijzigd bij Wetgevend Besluit nr. 24 van 7 maart 2019 (Staatsblad van de Italiaanse Republiek nr. 72 van 26 maart 2019- waarbij de betreffende voorziening is uitgebreid tot gezochte personen tegen wie een procedure loopt voor de uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel) dat de geconsolideerde wet inzake gerechtskosten bevat (**artikelen 74 tot en met 145, met in de artikelen 74 tot en met 89 de algemene bepalingen en in de artikelen 119 tot en met 145 de bijzondere bepalingen betreffende rechtsbijstand in burgerrechtelijke, bestuursrechtelijke, boekhoudkundige en belastingrechtelijke procedures**).

De honoraria van advocaten in burgerrechtelijke, handelsrechtelijke, bestuursrechtelijke en belastingrechtelijke zaken zijn geregeld bij Wet nr. 794 van 13 juni 1942, zoals later gewijzigd; de honoraria voor afzonderlijke gerechtelijke verrichtingen worden berekend op basis van de tabel die is goedgekeurd bij Ministerieel Besluit nr. 585 van 1994.

(Proceskosten) – De "kosten", in brede zin, van een burgerrechtelijke of handelsrechtelijke procedure omvatten zowel de proceskosten als de kosten en honoraria die zijn verbonden aan de verdediging in rechte.

De proceskosten bestaan uit een standaardbijdrage voor het op de rol plaatsen van de zaak en andere kosten die eventueel in rekening kunnen worden gebracht (bijvoorbeeld expertisecosten of tarieven voor het kopiëren van stukken).

De standaardbijdrage zoals bedoeld in Geconsolideerde Tekst nr. 115 van 2002 is verschuldigd voor procedures op elk niveau, met inbegrip van faillissementsprocedures en procedures in kort geding, met uitzondering van de gevallen waarvoor een wettelijke vrijstelling geldt.

De standaardbijdrage geldt niet voor procedures met betrekking tot het gezin en de burgerlijke staat van personen zoals bedoeld in boek IV van het Italiaanse wetboek van burgerlijke rechtsvordering (*codice di procedura civile*) (scheiding van tafel en bed, bijvoorbeeld de bepalingen met betrekking tot

minderjarigen; vermogensrechtelijke betrekkingen tussen de echtgenoten, de erkenning van de vluchtelingenstatus); conservatoire maatregelen (bijvoorbeeld beslaglegging om vorderingen zeker te stellen); procedures inzake onroerende zaken en procedures om overdracht en levering af te dwingen; procedures betreffende de bijdrage aan het onderhoud van de kinderen en, in elk geval, alle procedures met betrekking tot kinderen (bijvoorbeeld procedures over het ouderlijk gezag) en de regelgeving inzake bevoegdheid en rechtsmacht.

De partijen moeten in de conclusies van het stuk dat het geding inleidt, een verklaring opnemen met de redenen voor vrijstelling.

De standaardbijdrage hoeft niet te worden betaald in het geval van een burgerlijke vordering tot schadevergoeding in het kader van een strafproces, wanneer alleen een principiële veroordeling van de dader wordt gevraagd. Als veroordeling tot betaling van een bedrag als schadevergoeding wordt gevraagd, ook bij wijze van voorlopige voorziening, is de bijdrage verschuldigd als het verzoek wordt toegewezen. De bijdrage varieert naargelang van de aard en de waarde van de zaak tussen een minimumbedrag van **62 EUR en een maximumbedrag van 930 EUR**.

(Betalingsverplichting) – Elke partij voldoet de kosten in verband met de door haar ingediende of gevraagde processtukken en betaalt vooraf voor de stukken die noodzakelijk zijn voor de procedure, wanneer de wet of de rechter dit van haar verlangt (bijvoorbeeld expertisekosten). Als de partij rechtsbijstand krijgt toegekend, zijn deze kosten voor rekening van de staat.

De standaardbijdrage moet worden voldaan door de partij die het stuk dat het geding heeft ingeleid, heeft ingediend, of die in de tenuitvoerleggingsprocedure een verzoek om overdracht of verkoop indient.

De waarde van de zaak staat in de conclusies van het stuk dat het geding inleidt. Als een partij het verzoekschrift wijzigt, een reconventionele vordering instelt of zelfstandig stappen onderneemt en daarmee de waarde van de zaak verhoogt, moet zij een aanvullende bijdrage betalen.

(Criterium voor toerekening van de kosten) – Volgens het algemene beginsel van artikel 91 van het Italiaanse wetboek van burgerlijke rechtsvordering veroordeelt de rechter in het vonnis waarmee het geding wordt afgesloten, de in het ongelijk gestelde partij tot vergoeding van de proceskosten aan de in het gelijk gestelde partij.

De toerekening van de proceskosten valt onder de discretionaire bevoegdheid van de rechter, die eveneens de gedeeltelijke of volledige vergoeding kan gelasten, rekening houdend met de algemene uitkomst van het geschil. De rechter moet in aanmerking nemen in hoeverre de vordering in haar geheel gegrond is. De beslissing kan worden aangevochten.

De in het ongelijk gestelde partij moet de kosten en de honoraria van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij vergoeden, evenals de bedragen die zijn betaald als vergoeding voor de door de rechtbank en de partijen aangestelde deskundigen, zoals berekend door de rechter. Bovendien moet de in het ongelijk gestelde partij de overige kosten betalen die verband houden met de verrichting van de proceshandelingen en waarvan het bedrag wordt berekend door de griffier, evenals de kosten van betekening van het vonnis.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

In het Italiaanse rechtstelsel houdt de "*patrocinio a spese dello Stato*" (rechtsbijstand) voor de verdediging van burgers met beperkte middelen van wie de vorderingen niet kennelijk ongegrond zijn, – met wie worden gelijkgesteld staatlozen en buitenlanders die legaal op het nationale grondgebied verblijven op het moment dat de situatie of de feiten waarop het proces betrekking heeft, plaatsvindt(en) (artikel 119 van Presidentieel Besluit nr. 115/2002) – in dat zij worden vrijgesteld van de betaling van bepaalde kosten (de ingehouden kosten ten laste van de staat) en dat het bedrag van andere kosten vooraf wordt betaald door de staat.

Wanneer er rechtsbijstand wordt toegekend, hoeven bepaalde kosten niet te worden voldaan en worden andere kosten vooraf betaald door de staat. In het eerste geval gaat het om de standaardbijdrage, forfaitaire kosten voor ambtshalve betekeningen, bepaalde rechten (registratie-, hypotheek- en kadasterrechten) en kopieerkosten.

Vooraf betaald door de staat worden:

honoraria en kosten die verschuldigd zijn aan de advocaat;

vergoedingen en reiskosten voor rechters, ambtenaren en gerechtsdeurwaarders voor de verrichting van handelingen buiten de rechtbank waar het proces plaatsvindt;

vergoedingen en reiskostenvergoedingen voor getuigen, personen die de rechter bijstaan en deskundigen van de partijen, evenals de kosten die laatstgenoemden hebben gemaakt voor de uitvoering van hun taak;

de kosten van de publicatie van de door de rechter getroffen maatregelen;

de kosten van ambtshalve betekeningen;

kinderopvangkosten.

De staat kan een regresvordering instellen en als hij de verschuldigde bedragen niet terugkrijgt van de in het ongelijk gestelde partij, kan hij zich in de volgende gevallen wenden tot de partij aan wie rechtsbijstand is toegekend:

wanneer laatstgenoemde partij, omdat zij in het gelijk is gesteld of omdat het geschil is beslecht, ten minste zesmaal het bedrag van de gemaakte kosten heeft ontvangen of

wanneer de zaak wordt ingetrokken of beëindigd.

Er zijn bijzondere bepalingen om vergoeding te waarborgen in het geval dat de zaak wordt doorgehaald of vervalt als gevolg van inactiviteit van de partijen of niet-naleving van de wettelijke voorschriften.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Rechtsbijstand wordt toegekend in burgerrechtelijke procedures en procedures in kort geding (bijvoorbeeld scheiding van tafel en bed, voogdij over kinderen of procedures over het ouderlijk gezag) voor de verdediging van burgers met beperkte middelen, wanneer hun vorderingen niet kennelijk ongegrond schijnen. Staatlozen en buitenlanders die legaal in Italië verblijven worden gelijkgesteld met Italiaanse burgers, mits er sprake is van legaal verblijf vóór het ontstaan van de situatie of de feiten waarop het proces betrekking heeft. Rechtsbijstand kan ook worden toegekend aan organisaties en verenigingen zonder winstoogmerk die geen economische activiteiten uitoefenen: dit geldt dus niet alleen voor rechtspersonen die liefdadigheidsactiviteiten verrichten of onderwijs verstrekken aan armen en die al in aanmerking komen uit hoofde van Wet nr. 217/90, maar ook voor verenigingen van consumenten en gebruikers die op de in artikel 5 van Wet nr. 281/98 bedoelde lijst staan.

Overeenkomstig artikel 76 van Presidentieel Besluit nr. 115/2002 kan eenieder die volgens de laatste aangifte een belastbaar jaarinkomen van ten hoogste 11 493,82 EUR heeft, in aanmerking komen voor rechtsbijstand (Ministerieel Besluit van 16 januari 2018, Staatsblad van de Italiaanse Republiek nr. 49 van 28 februari 2018).

Het inkomensplafond wordt om de twee jaar aangepast bij uitvoeringsbesluit van het ministerie van Justitie in samenspraak met het ministerie van Economische Zaken en Financiën (artikel 77 van Presidentieel Besluit nr. 115/2002), op basis van de verandering van de consumentenprijsindex voor huishoudens van arbeiders of bedienden, die door ISTAT wordt berekend over de twee voorgaande jaren.

Als de betrokkene samenwoont met zijn of haar echtgeno(o)t(e), geregistreerde partner of andere gezinsleden, bestaat het inkomen uit de som van de in de loop van diezelfde periode ontvangen inkomens van alle leden van het gezin, met inbegrip van de verzoeker.

Als de inkomens van de personen die met de verzoeker samenwonen, aan zijn of haar inkomen moeten worden toegevoegd, wordt in het geval van een strafproces het inkomensplafond verhoogd met 1 032,91 EUR voor elk gezinslid dat met hem of haar samenwoont.

Er zij op gewezen dat bij de berekening van het in artikel 76 bedoelde bedrag, ook de echtscheidingstoelage (*assegno divorzile*) die de verzoeker ontvangt, in aanmerking moet worden genomen, tenzij deze in de vorm van een eenmalige uitkering is betaald.

Voor de toekenning van rechtsbijstand wordt ook rekening gehouden met inkomsten uit illegale activiteiten, met dien verstande dat het inkomensonderzoek niet op automatische procedures mag worden gebaseerd maar een specifieke beoordeling van het concrete geval vereist, hetgeen hoe dan ook uitsluit dat een niet-onherroepelijke beslissing in aanmerking wordt genomen, want dat zou afbreuk doen aan het vermoeden van onschuld. Het is dus onwettig om de toekenning van rechtsbijstand te weigeren op basis van een niet-definitieve veroordeling waaruit het bestaan van inkomsten uit illegale activiteiten kan worden afgeleid (Hof van Cassatie, strafkamer, sectie IV, nr. 18591 van 20 februari 2013).

Uitzondering: wanneer persoonlijkheidsrechten in het geding zijn of wanneer in de rechtszaak de belangen van de verzoeker in strijd zijn met de belangen van andere gezinsleden die met hem of haar samenwonen, worden alleen de persoonlijke inkomsten in aanmerking genomen.

De toekenning van rechtsbijstand geldt voor alle gerechtelijke niveaus en alle fasen van de procedure, maar in burgerrechtelijke en bestuursrechtelijke zaken – anders dan in strafzaken – kan een ontvanger van rechtsbijstand die in het ongelijk wordt gesteld, geen gebruikmaken van deze bijstand om beroep aan te tekenen maar moet hij of zij daartoe een nieuw verzoek indienen.

Bovendien betekent de toekenning van de bijstand in een burgerrechtelijke procedure niet dat de staat de kosten voor zijn rekening neemt die de ontvanger van rechtsbijstand moet betalen aan de in het gelijk gestelde partij in het geval van een veroordeling in de kosten. De rechtsbijstand betreft immers uitsluitend de honoraria en kosten die verschuldigd zijn aan de advocaat van de partij die bijstand ontvangt. De staat verbindt zich ertoe deze kosten voor te schieten in de plaats van deze partij, gelet op de precaire economische situatie van deze partij en het feit dat de betreffende vorderingen niet kennelijk ongegrond zijn (zie Hof van Cassatie, burgerlijke kamer, nr. 10053 van 2012).

Specifieke gevallen

In afwijking van het in artikel 76, lid 1, van Presidentieel Besluit nr. 115/2002 vastgestelde inkomensplafond, kan er in bepaalde gevallen ook rechtsbijstand worden toegekend aan de volgende personen:

personen die het slachtoffer zijn van de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 572, 583 *bis*, 609 *bis*, 609 *quater*, 609 *octies* en 612 *bis*, alsmede, als de feiten zijn gepleegd tegen minderjarigen, personen die het slachtoffer zijn van de strafbare feiten bedoeld in de artikelen 600, 600 *bis*, 600 *ter*, 600 *quinquies*, 601, 602, 609 *quinquies* en 609 *undecies* van het Italiaanse wetboek van strafrecht (*codice penale*), kunnen in aanmerking komen voor rechtsbijstand, ook in afwijking van het in de wet vastgestelde inkomensplafond (artikel 76, lid 4 *ter*);

een niet-begeleide buitenlandse minderjarige die in welke hoedanigheid dan ook bij een gerechtelijke procedure betrokken is, heeft het recht om geïnformeerd te worden over de mogelijkheid om een advocaat van zijn of haar keuze aan te wijzen, al dan niet via de aangewezen voogd of de persoon die het ouderlijk gezag uitoefent (artikel 3, lid 1, van Wet nr. 184 van 4 mei 1983, zoals nadien gewijzigd), en op basis van de geldende regelgeving rechtsbijstand te ontvangen voor alle gerechtelijke niveaus en alle fasen van de procedure (artikel 76, lid 4 *quater*);

minderjarige kinderen of financieel afhankelijke meerderjarige kinderen die een ouder hebben verloren als gevolg van een moord op deze ouder door de echtgeno(o)t(e) (ook indien gescheiden van tafel en bed of uit de echt gescheiden), door de andere partner in een geregistreerd partnerschap (ook indien dit is beëindigd) of door de persoon die met die ouder verbonden is of is geweest door een affectieve band of een stabiele samenwoning, kunnen in aanmerking komen voor rechtsbijstand, zelfs in afwijking van het geldende inkomensplafond, door deze mogelijkheid in afwijking toe te passen op het betreffende strafproces en op alle burgerrechtelijke procedures naar aanleiding van het misdrijf, met inbegrip van gedwongen tenuitvoerlegging (artikel 76, lid 4 *quater*); slachtoffers van terroristische daden en moordpartijen van terroristische aard of overlevenden (artikel 10, lid 1, van Wet nr. 206/2004).

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Zoals hierboven vermeld wordt rechtsbijstand toegekend in burgerrechtelijke procedures en procedures in kort geding (bijvoorbeeld scheiding van tafel en bed, voogdij over kinderen of procedures over het ouderlijk gezag) voor de verdediging van burgers met beperkte middelen, wanneer hun vorderingen niet kennelijk ongegrond lijken te zijn.

Er zijn subjectieve redenen voor uitsluiting van deze bijstand:

de verzoeker is bij onherroepelijk vonnis veroordeeld voor strafbare feiten in verband met inkomstenbelastingfraude en btw-fraude;

de verzoeker wordt bijgestaan door meerdere advocaten, behalve wanneer een advocaat is aangewezen voor deelname aan een strafproces op afstand, in gevallen waarin Wet nr. 11/1998 geldt.

In sommige van de volgende gevallen daarentegen, die afwijken van de voorgaande, kan worden aangenomen dat de verzoeker over voldoende middelen beschikt:

in zaken in verband met de cessie van schuldvorderingen en andere rechten van derden (behalve als de cessie is uitgevoerd door betaling van de schuldvorderingen of om reeds bestaande redenen);

in gevallen van onherroepelijke veroordeling voor de strafbare feiten bedoeld in artikel 416 *bis* van het wetboek van strafrecht en artikel 291 *quater* van de geconsolideerde tekst bedoeld in Presidentieel Besluit nr. 43 van 23 januari 1973, uitsluitend in geval van verzwarende omstandigheden overeenkomstig artikel 80 en artikel 74, lid 1, van de geconsolideerde tekst bedoeld in Presidentieel Besluit nr. 309 van 9 oktober 1990, alsmede voor strafbare feiten die zijn gepleegd onder de omstandigheden bedoeld in het voornoemde artikel 416 *bis* of om de activiteiten van de in dit artikel bedoelde verenigingen te faciliteren, worden de inkomsten geacht het vastgestelde plafond te overschrijden. Tegenbewijs is evenwel toegestaan (arrest nr. 139 van 2010 van het Constitutioneel Hof).

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Er bestaat geen speciale procedure voor noodgevallen. Er zij echter op gewezen dat de orde van advocaten op grond van artikel 126 van de geconsolideerde tekst, binnen tien dagen na indiening of ontvangst van het verzoek, als aan de voorwaarden is voldaan, de betrokkene vooraf en voorlopig rechtsbijstand kan toekennen.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

In burgerrechtelijke procedures moet het verzoek om rechtsbijstand, opgesteld op de wijze en met de inhoud zoals bedoeld in de artikelen 79 en 122 van de geconsolideerde tekst, worden ingediend bij dan wel per aangetekende brief worden verzonden aan de orde van advocaten, uitsluitend door de betrokkene of zijn of haar advocaat.

Omdat niet wordt gespecificeerd of de aangetekende brief moet worden verzonden met ontvangstbevestiging, wordt dit niet beschouwd als een voorwaarde voor ontvankelijkheid maar als een mogelijkheid die aan de keuze van de betrokkene wordt overgelaten.

De formulieren voor een verzoek om rechtsbijstand zijn beschikbaar bij de secretariaten van de orde van advocaten.

Verzoeken om rechtsbijstand in burgerrechtelijke zaken moeten worden ingediend bij het **secretariaat van de orde van advocaten** dat bevoegd is voor: de plaats waar de rechter is gevestigd voor wie de zaak dient;

de plaats waar de rechter is gevestigd die bevoegd is om de zaak ten gronde te behandelen, als de zaak nog niet aanhangig is;

de plaats waar de rechter is gevestigd die de aangevochten beslissing heeft gegeven, voor beroepen in cassatie, bij de Raad van State (*Consiglio di Stato*) en bij de Rekenkamer (*Corte dei Conti*).

Een verzoek op grond van artikel 78 van Presidentieel Besluit nr. 115/2002 is alleen ontvankelijk als het door de betrokkene is ondertekend. De handtekening moet worden geauthenticeerd door de advocaat of op de wijze zoals bedoeld in artikel 38, lid 3, van Presidentieel Besluit nr. 445 van 28 december 2000.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Het door de betrokkene ondertekende verzoek moet worden ingediend op ongezegeld papier en moet de volgende elementen bevatten (artikel 79 van het voornoemde presidentieel besluit):

het verzoek om rechtsbijstand;

de identiteit, zoals ingeschreven bij de burgerlijke stand, en het fiscaal identificatienummer van de verzoeker en de leden van zijn of haar gezin; een aangifte betreffende de in het jaar voorafgaand aan het verzoek ontvangen inkomsten (verklaring op erewoord);

de verbintenis om eventuele schommelingen in het inkomen door te geven, als deze relevant zijn om in aanmerking te komen voor de bijstand; als de zaak al aanhangig is:

de datum van de eerstvolgende zitting;

de identiteit en woonplaats van de wederpartij;

feitelijke en juridische elementen om te kunnen beoordelen of de door de betrokkene gemaakte aanspraak gegrond is;

bewijzen (documenten, contacten, getuigen, deskundigen enz. in kopie bij te voegen).

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Zoals hierboven uiteengezet, moeten verzoeken om rechtsbijstand in burgerrechtelijke zaken worden ingediend bij het **secretariaat van de orde van advocaten** dat bevoegd is voor:

de plaats waar de rechter is gevestigd voor wie de zaak dient;

de plaats waar de rechter is gevestigd die bevoegd is om de zaak ten gronde te behandelen, als de zaak nog niet aanhangig is;

de plaats waar de rechter is gevestigd die de aangevochten beslissing heeft gegeven, voor beroepen in cassatie, bij de Raad van State en bij de Rekenkamer.

Voor strafprocessen moeten verzoeken worden ingediend bij de rechter voor wie de zaak dient, met dien verstande dat, als de zaak aanhangig is bij het Hof van Cassatie, de rechter die het aangevochten vonnis heeft gewezen, bevoegd is (artikelen 93 en 96 van het voornoemde presidentieel besluit).

Het verzoek moet door de betrokkene of zijn of haar advocaat worden ingediend bij de griffie van de bevoegde rechter of kan per aangetekende brief aan diezelfde griffie worden toegezonden.

Als de verzoeker zich in detentie of gevangenschap bevindt, kan het verzoek in ontvangst worden genomen door de directeur van de penitentiaire inrichting of een ambtenaar van de gerechtelijke politie.

De mogelijkheid om verzoeken tijdens de rechtszitting in te dienen, is vervallen.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De betrokkene en de rechter ontvangen een kopie van de akte waarbij de orde van advocaten het verzoek toewijst, afwijst of niet-ontvankelijk verklaart.

Na indiening van het verzoek zal de orde van advocaten:

beoordelen of de aanspraak op rechtsbijstand gegrond is en bepalen of is voldaan aan de voorwaarden om in aanmerking te komen;

binnen tien dagen een van de volgende beslissingen **geven**:

toewijzing van het verzoek,

niet-ontvankelijkheid van het verzoek,

afwijzing van het verzoek;

een kopie van de beslissing **doen toekomen** aan de betrokkene, het bevoegde gerecht en de belastingdienst ter verificatie van de opgegeven inkomsten.

Als de orde van advocaten het verzoek afwijst of niet-ontvankelijk verklaart, kan het worden voorgelegd aan de bevoegde rechter, die dan een beslissing neemt in de vorm van een bevel. De termijn is indicatief.

Als de verificatie is verricht, geeft de rechter een met redenen omklede beslissing waarbij het verzoek niet-ontvankelijk wordt verklaard, wordt toegewezen of wordt afgewezen.

Zodra deze beslissing is neergelegd, stelt de griffie de betrokkene ervan in kennis.

In het strafrecht moet de rechter evenwel binnen tien dagen handelen nadat het verzoek is ingediend of ontvangen.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

-

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Elke persoon die rechtsbijstand krijgt toegekend, kan een advocaat kiezen die voorkomt op de lijsten van rechtsbijstandsadvocaten die zijn opgesteld door de ordes van advocaten van het rechtsgebied van het Hof van Beroep waar de rechter die bevoegd is om de zaak ten gronde te behandelen, of de rechter voor wie de zaak dient, is gevestigd.

Ook kan elke persoon die rechtsbijstand krijgt toegekend, in door de wet bepaalde gevallen een deskundige aanstellen.

Voor het Hof van Cassatie wordt de advocaat gekozen uit de lijsten die zijn opgesteld door de ordes van advocaten van het rechtsgebied van het Hof van Beroep van de plaats waar de rechter die de aangevochten beslissing heeft gegeven, is gevestigd.

Op de lijst van rechtsbijstandsadvocaten staan beroepsbeoefenaren die hierom hebben verzocht en die voldoen aan de noodzakelijke voorwaarden op het vlak van verdediging.

De orde van advocaten beslist op basis van de volgende voorwaarden of personen op de lijst worden geplaatst: de betrokkene is geschikt, heeft ten minste zes jaar beroepservaring en heeft geen tuchtmaatregelen opgelegd gekregen.

De plaatsing op de lijst kan op elk moment ongedaan worden gemaakt, wordt elk jaar vernieuwd en wordt bekendgemaakt bij alle gerechtelijke diensten van het rechtsgebied.

De advocaat van de partij aan wie rechtsbijstand is toegekend, moet om een vervallenverklaring vragen wanneer de zaak wordt doorgehaald als gevolg van inactiviteit van de partijen (artikel 309 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Niet-naleving van deze verplichting leidt tot tuchtmaatregelen.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Ontvangers van rechtsbijstand (artikel 107 van het voornoemde presidentieel besluit) worden van de betaling van bepaalde kosten vrijgesteld, terwijl andere kosten vooraf worden betaald door de staat, overeenkomstig artikel 131 van Presidentieel Besluit nr. 115/2002. De rechtsbijstand bestrijkt alle door de wet bepaalde proceskosten, met inbegrip van de aanwijzing van een deskundige door de partijen. De kosten van een buitengerechtelijke expertise zijn er daarentegen van uitgesloten.

De honoraria en kosten van de advocaat worden berekend door de rechter aan het eind van elk stadium of niveau van de procedure en in elk geval aan het einde van de opdracht.

Voor personen die de rechter bijstaan en deskundigen van de partijen kunnen eveneens kosten en honoraria worden berekend.

De ontvanger van rechtsbijstand en de betrokken partijen, met inbegrip van het openbaar ministerie, worden op de hoogte gebracht van de betalingsopdracht en kunnen deze aanvechten.

De advocaat, de persoon die de rechter bijstaat, en de deskundige van de partijen mogen van hun cliënt geen verdere beloningen of vergoedingen vragen of ontvangen dan die waarin de wet voorziet. Elke tegengestelde overeenkomst is nietig en overtreding van dit verbod vormt een ernstige disciplinaire fout.

In het geval van burgerrechtelijke stappen in het kader van een strafproces worden de proceskosten geregeld door artikel 108 van de geconsolideerde tekst, maar de toekenning van rechtsbijstand heeft in wezen dezelfde gevolgen als die waarin de algemene bepalingen voorzien.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

De bepalingen inzake rechtsbijstand voorzien niet in gedeeltelijke bijstand.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Rechtsbijstand bestrijkt alle gerechtelijke niveaus en alle fasen van de procedure, evenals alle eventuele afgeleide en samenhangende procedures (bijvoorbeeld de tenuitvoerlegging).

Een rechtsbijstand ontvangende partij die in het ongelijk wordt gesteld kan echter geen gebruikmaken van rechtsbijstand om beroep in te stellen, behalve in het geval van een vordering tot schadevergoeding in het kader van een strafproces.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als er in de loop van de procedure veranderingen optreden in de inkomensvoorwaarden om in aanmerking te komen voor rechtsbijstand, trekt de bevoegde rechter de beslissing waarbij de bijstand werd toegekend in.

De bevoegde rechter kan de bijstand ook op elk moment intrekken als blijkt dat niet aan de voorwaarden voor toekenning is voldaan of dat de betrokkene heeft gehandeld of zich heeft verweerd op een wijze die blijkt geeft van kwade trouw of grove nalatigheid.

De intrekking gaat in op de datum waarop de verandering in de inkomsten wordt geconstateerd, terwijl zij in andere gevallen met terugwerkende kracht geldt en leidt tot terugvordering van de door de staat betaalde bedragen.

Als het financieel bureau ontdekt dat er valse verklaringen zijn afgelegd, verzoekt het om intrekking van de rechtsbijstand en draagt het de verkregen stukken over aan de bevoegde procureur van de Republiek met het oog op de eventuele inleiding van een strafprocedure.

In de loop van de procedure kunnen op verzoek van de gerechtelijke autoriteiten of op initiatief van de financiële bureaus controles worden uitgevoerd of er nog altijd aan de voorwaarden voor rechtsbijstand is voldaan.

Op valse verklaringen met betrekking tot het bedrag aan ontvangen inkomsten staat een gevangenisstraf van vijf jaar en een boete van 309,87 tot 1 549,37 EUR. De straf wordt verhoogd als deze valse verklaringen tot toekenning of behoud van rechtsbijstand hebben geleid.

Bij een veroordeling wordt de rechtsbijstand met terugwerkende kracht ingetrokken en worden de door de staat betaalde bedragen bij de verantwoordelijke persoon teruggevorderd (zie artikel 136 van het voornoemde presidentieel besluit).

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Als de bevoegde orde van advocaten het verzoek om rechtsbijstand afwijst of niet-ontvankelijk verklaart, kan de betrokkene het verzoek hernieuwen bij de bevoegde rechter, die dan een beslissing neemt in de vorm van een bevel.

In strafzaken daarentegen bepaalt artikel 99 van het presidentieel besluit dat de betrokkene of zijn of haar advocaat binnen twintig dagen na de kennisgeving van de negatieve uitkomst van het verzoek beroep kunnen instellen bij de president van het gerecht of de president van het hof van beroep waartoe de magistraat die het verzoek heeft afgewezen, behoort.

Laatste update: 25/06/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Luxemburg

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

De volgende proceskosten kunnen worden betaald uit de rechtsbijstand:

zegel- en registratierecht

griffierechten

deurwaarderskosten

kosten en honoraria van deskundigen

kosten van vertalers en tolken

kosten en honoraria van notarissen

vergoedingen voor getuigen

reiskosten

publicatiekosten

honoraria en emolumenten van advocaten

kosten in verband met registratie-, hypotheek- en pandrechten

kosten voor deskundigenbewijzen waarin het standpunt in buitenlands recht wordt uiteengezet (*certificats de coutume*).

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Door rechtsbijstand kan een natuurlijke persoon die over onvoldoende middelen beschikt, voor een bepaalde zaak gebruikmaken van de rechtsbijstand van een advocaat.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Personen die over onvoldoende middelen beschikken, komen in aanmerking voor rechtsbijstand om hun belangen te verdedigen mits zij:

staatsburger zijn van Luxemburg, of

buitenlands staatsburger zijn die zich in Luxemburg mogen vestigen, of

onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie, of

buitenlands staatsburger zijn die op grond van een internationaal verdrag gelijk wordt gesteld aan staatsburgers van Luxemburg wat rechtsbijstand betreft, of illegaal verblijvende onderdanen van derde landen zijn met het oog op de vergoeding van te betalen honoraria op grond van artikel 572-7 van het Wetboek van Arbeid (*Code du Travail*).

Rechtsbijstand kan ook worden toegekend aan andere vreemdelingen met onvoldoende middelen in procedures betreffende hun recht op asiel, binnenkomst, verblijf, vestiging of verwijdering.

Om te verifiëren dat er sprake is van onvoldoende middelen, wordt er gekeken naar het totale bruto-inkomen en het vermogen van de aanvrager en eventuele andere leden van het huishouden.

Personen die een vordering instellen die bij voorbaat onredelijk lijkt of weinig kans van slagen heeft of waarvan het doel niet in verhouding lijkt te staan tot de potentiële kosten, komen niet voor rechtsbijstand in aanmerking.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Rechtsbijstand kan worden toegekend aan de eiser of de gedaagde in gerechtelijke of buitengerechtelijke contentieuze of nietcontentieuze zaken. Voor elke zaak die bij gewone rechtbanken of administratieve rechtbanken aanhangig wordt gemaakt, kan rechtsbijstand worden aangevraagd. Rechtsbijstand kan ook worden toegekend in het geval van conservatoire maatregelen en procedures tot tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen of een andere executoriale titel.

Eigenaren van motorvoertuigen ontvangen echter geen rechtsbijstand voor geschillen die het gevolg zijn van het gebruik van deze voertuigen. Ook winkeliers, industriëlen, ambachts- of vaklieden ontvangen geen rechtsbijstand voor geschillen betreffende hun bedrijf of beroepsactiviteit, behalve in uitzonderlijke en naar behoren gemotiveerde gevallen; geschillen in verband met speculatie door de aanvrager van rechtsbijstand komen hiervoor evenmin in aanmerking.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

In noodgevallen kan zonder verdere formaliteit tijdelijk rechtsbijstand worden toegekend door de deken van de orde van advocaten (*Bâtonnier de l'Ordre des Avocats*) voor door de deken te bepalen stappen.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Het nationale aanvraagformulier voor rechtsbijstand in Luxemburg is verkrijgbaar bij de Centrale dienst voor sociale bijstand (*Service Central d'Assistance Sociale*, tel. 00 352 475821-1).

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Bij uw verzoek om rechtsbijstand moeten de volgende stukken worden gevoegd:

een kopie van uw identiteitsbewijs;

uw bewijs van inschrijving bij het **Gemeenschappelijk centrum voor de sociale zekerheid** (*Centre Commun de la Sécurité Sociale - CCSS*) en die van leden van uw huishouden;

voor u en alle leden van uw huishouden: loonstrookjes (of een inkomensbewijs van het CCSS), inkomsten uit een gegarandeerd minimuminkomen van het *Revenu d'inclusion sociale* (REVIS)-stelsel, werkloosheidsuitkering of pensioen of andere inkomsten in de laatste drie maanden, in brutobedragen (bankafschriften zijn niet voldoende);

een nulsaldobewijs van het Nationaal solidariteitsfonds (*Fonds national de solidarité*) voor elk lid van het huishouden als het huishouden geen geld uit het fonds ontvangt;

als het huishouden onderhoudsgerechtigd of -plichtig is, een document met daarin het betaalde of ontvangen bedrag (bv. bankafschriften van de laatste drie maanden);

een eigendomsbewijs van onroerend goed of een bewijs van niet-eigendom, afgegeven door de Luxemburgse belastingdienst (*Administration des contributions directes*), voor alle leden van het huishouden;

waar van toepassing, bewijsstukken van de eigendom van onroerend goed in het buitenland;

schriftelijk bewijs van roerende zaken (contant geld, spaargeld, aandelen, obligaties enz.);

als het huishouden huurder is, een kopie van de huurovereenkomst en huurkwitanties van de laatste drie maanden;

als het huishouden een hypotheek aflost, bewijs van betaling van het maandelijkse aflossingsbedrag;

schriftelijk bewijs van inkomen uit onroerend goed of roerende zaken;

documenten met betrekking tot de zaak in kwestie.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

De deken van de orde van advocaten in de woonplaats van de aanvrager, of zijn plaatsvervanger, nemen een beslissing over het al dan niet toekennen van rechtsbijstand. Bij niet-ingezetenen ligt deze beslissing bij de deken van de Luxemburgse orde van advocaten of zijn plaatsvervanger.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De beslissing van de deken wordt u per post toegezonden.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

In zijn beslissing noemt de deken de naam van de advocaat die rechtsbijstand zal verlenen en vraagt hij u contact met hem/haar op te nemen.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De deken stelt de advocaat aan die de aanvrager zelf heeft gekozen of, als de aanvrager geen advocaat heeft gekozen of de deken zijn keuze ongeschikt acht, een advocaat naar keuze van de deken. Behalve als er sprake is van een beletsel of belangenconflict moeten advocaten de volmacht die hun op deze manier wordt gegeven aanvaarden.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Rechtsbijstand dekt in de regel alle kosten in verband met het proces, de procedure of de maatregelen waarvoor deze is toegekend (zie punt 1).

Rechtsbijstand dekt echter niet de forfaitaire gerechtelijke kosten die de winnende partij vergoed krijgt (*indemnités de procédure*) of een schadevergoeding vanwege machtsmisbruik en een vexatoir proces.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Luxemburg kent geen gedeeltelijke rechtsbijstand.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Nee, u moet voor dat doel een nieuw verzoek om rechtsbijstand indienen.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

De deken van de orde van advocaten kan het recht van de aanvrager op rechtsbijstand intrekken, ook na afloop van de procedure of maatregelen waarvoor deze is toegekend, als blijkt dat dit recht was gebaseerd op valse verklaringen of onjuiste documenten. Het recht op rechtsbijstand kan ook worden ingetrokken als de begunstigde gedurende de procedure of de tenuitvoerlegging van deze maatregelen financiële middelen verwerft of als deze voortvloeien

uit deze procedure of maatregelen, en de begunstigde dit recht niet had gehad als hij deze middelen in bezit had gehad op de datum van indiening van zijn rechtsbijstandsverzoek. De begunstigten van rechtsbijstand of de aangestelde advocaat moeten de deken op de hoogte stellen van dergelijke veranderingen in hun situatie.

Het ministerie van Justitie (*Ministère de la Justice*) wordt onmiddellijk op de hoogte gebracht van de beslissing van de deken om het recht op rechtsbijstand in te trekken. Het bestuur der registratie en domeinen (*Administration de l'Enregistrement et des Domaines*) is verantwoordelijk voor de terugvordering van reeds uitbetaalde rechtsbijstand.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Verzoekers kunnen beroep instellen tegen de beslissing van de deken tot afwijzing of intrekking van de rechtsbijstand bij de raad van discipline en administratieve zaken (*le Conseil disciplinaire et administratif*), die definitief uitspraak doet. Beroepen moeten binnen tien dagen na ontvangst van het bericht met de beslissing van de deken van de orde van advocaten per aangetekende brief worden ingesteld bij de voorzitter van de *Conseil disciplinaire et administratif*. De aanvrager zal worden gehoord door de raad of door een van de leden namens de raad.

Nuttige links:

[Luxemburgse orde van advocaten](#)

[Guichet.lu](#)

Laatste update: 06/08/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Malta

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

De tarieven voor gerechtelijke procedures zijn vastgelegd in de wet. Sommige moeten aan het begin van de procedure worden betaald, andere aan het einde. Dit zijn in het algemeen vaste tarieven, waartoe ook de griffierechten behoren. De griffierechten omvatten inschrijvingskosten, de kosten van het dagvaarden van getuigen en andere kosten in verband met de behandeling van de zaak, alsmede de kosten van het maken van kopieën van de uitspraak. Op enkele uitzonderingen na zijn de tarieven van advocaten die een partij in een rechtsgeding vertegenwoordigen, vastgelegd in de wet. Partijen kunnen echter schriftelijk anders overeenkomen.

Wanneer uw vordering wordt betwist, kunnen behalve bovengenoemde tarieven ook aanvullende griffierechten verschuldigd zijn, te bepalen door het gerecht. Welke partij uiteindelijk de kosten moet betalen, wordt bepaald door de rechter. In het algemeen geldt dat de in het ongelijk gestelde partij wordt verwezen in de kosten, maar dit is afhankelijk van de zaak en de rechter kan dus ook anders beslissen.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Rechtsbijstand is een vorm van hulp ten laste van de staat. Op een daartoe strekkend verzoek stelt het bureau voor rechtsbijstand een verklaring op waarin wordt meegedeeld of de verzoeker goede gronden heeft voor een rechtsvordering/het voeren van verweer of om door te gaan als partij in een procedure, zodat hij toegang heeft tot de rechter. Voorafgaand aan de verklaring beoordelen ambtenaren van het bureau de financiële situatie van de verzoeker en, afhankelijk van het soort zaak, beoordeelt het hoofd van de juridische afdeling van het bureau de gegrondheid van het verzoek.

Meer in het bijzonder wordt onder rechtsbijstand verstaan, het verlenen van juridische hulp aan personen met een laag inkomen die niet de middelen hebben om zich te laten vertegenwoordigen of naar de rechter te stappen. Rechtsbijstand is belangrijk om rechtzoekenden toegang tot de rechter te verschaffen en meer in het bijzonder om ervoor te zorgen dat ook mensen die over onvoldoende financiële middelen beschikken, voor de wet gelijk worden behandeld, hun recht op een advocaat kunnen uitoefenen en een eerlijke behandeling van hun zaak krijgen. Gelijkheid is essentieel in een democratische samenleving.

Rechtsbijstand wordt verleend in alle strafzaken en bijna alle civiele zaken. Voor rechtsbijstand in civiele zaken geldt dat de persoon in kwestie zowel op basis van een draagkrachttoets als op basis van een gegrondheidstoets voor die hulp in aanmerking moet komen.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

In civiele zaken: Rechtsbijstand wordt alleen verleend aan personen die daarvoor zowel op basis van de draagkracht- als op basis van de gegrondheidstoets in aanmerking komen.

Draagkrachttoets: De verzoeker voldoet aan het draagkrachtcriterium als de nettowaarde van zijn vermogen, inclusief beschikbaar geld, niet meer bedraagt dan 6 988,12 euro (of een ander bij wet vastgesteld bedrag) gedurende de laatste twaalf maanden voorafgaand aan het verzoek om rechtsbijstand.

Bovendien mag zijn inkomen in de laatste twaalf maanden voorafgaand aan het verzoek niet hoger zijn geweest dan het nationaal minimumloon voor personen ouder dan achttien jaar.

Artikelen die de verzoeker en zijn gezin thuis dagelijks nodig hebben, zijn hoofdwooning en roerend en onroerend goed waarvan de eigendom in geschil is, worden niet meegenomen bij de draagkrachttoets.

Gegrondheidstoets: De verzoeker voldoet aan het gegrondheidscriterium als het bureau voor rechtsbijstand na onderzoek van de aard van de zaak concludeert dat hij een wettig recht heeft voor het instellen van een rechtsvordering/het voeren van verweer of om door te gaan als partij in een gerechtelijke procedure, met andere woorden: de verzoeker heeft een *probabilis causa litigandi*. Elke zaak wordt op zijn merites beoordeeld. Deze beoordeling gebeurt door het hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand. Hij onderzoekt de zaak en kijkt wat het mogelijke resultaat van de procedure zal zijn en of deze kans van slagen heeft.

Als de persoon in kwestie voor rechtsbijstand in aanmerking komt en de rechter hem een advocaat en een procureur toevoegt, zullen deze raadslieden de betrokkene bijstaan totdat de definitieve beslissing in de procedure wordt gegeven.

In strafzaken: Voor rechtsbijstand in strafzaken geldt geen draagkrachttoets. In verkorte procedures voor de *Qorti tal-Maġistrati b'halta Qorti ta' Ġudikatura Kriminali* (vgl. politierechter) voegt de rechter de verdachte op basis van een piketrooster ambtshalve een advocaat toe. In andere strafprocedures moet de verdachte de rechter om rechtsbijstand verzoeken. Dit verzoek moet worden aangetekend in het proces-verbaal van de procedure. De rechter stuurt het verzoek en de persoonsgegevens van de verdachte naar het bureau voor rechtsbijstand, dat in zijn reactie aangeeft of het verzoek is aanvaard en, zo ja, de naam van de advocaat.

Beroepen in strafzaken: Als u met de bijstand van een pro-Deoadvocaat tegen een vonnis van de politierechter in beroep wilt gaan, moet u het bureau voor rechtsbijstand daarvan uiterlijk op de dag na het vonnis in kennis stellen, zodat de noodzakelijke afspraken kunnen worden gemaakt voor doorverwijzing naar het hoofd van de juridische afdeling van het bureau. Het is raadzaam om een kopie van het vonnis mee te nemen.

Personen die worden verhoord en/of zijn gearresteerd: Als de politie u heeft opgeroepen om vragen te beantwoorden of heeft gearresteerd, hebt u het recht om te spreken met een van de beschikbare pro-Deoadvocaten (volgens het piketrooster van die dag). Vraag de persoon die u verhoort of arresteert, om bijstand van een pro-Deoadvocaat.

Slachtoffers van gendergerelateerde misdrijven of huiselijk geweld: Als u het slachtoffer bent van een in de wet omschreven misdrijf, kunt u om bijstand van een pro-Deoadvocaat vragen.

De procedure

Wanneer u als partij in een civiele procedure een afspraak wilt maken met het hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand, moet u eerst onderstaande stukken overleggen, voor zover van toepassing. Deze stukken zijn nodig voor de draagkrachttoets en om vast te stellen of u ook anderszins voor rechtsbijstand in aanmerking komt:

document van het ministerie van Sociale Zekerheid waaruit blijkt hoeveel geld u de laatste twaalf maanden hebt ontvangen;

FS3-formulier/loonstrookjes van de laatste twaalf maanden;

bankafschriften van de laatste twaalf maanden voor alle bankrekeningen die u aanhoudt;

document van het arbeidsbureau waaruit uw *arbeidsverleden* blijkt;

uw identiteitskaart of paspoort;

als u verzoekt om juridische bijstand, de documenten die u van het gerecht hebt ontvangen;

andere relevante documenten, bijvoorbeeld:

voor een scheiding van tafel en bed: huwelijksakte en geboortebewijzen van eventuele kinderen;

voor nietigverklaring van het huwelijk of echtscheiding: kopie van de scheidingsovereenkomst;

voor wijzigingen in de gegevens van de burgerlijke stand: geboortebewijs/overlijdensakte/huwelijksakte van de betreffende persoon;

voor erfeniskwesties: kopie van het testament enz.

In het gesprek met een ambtenaar van het bureau wordt vastgesteld of u volgens de draagkrachttoets in aanmerking komt. Als dat het geval is, wordt voor u een afspraak gemaakt met het hoofd van de juridische afdeling van het bureau om verder te praten over uw probleem en/of de zaak in kwestie. Tijdens dit gesprek hoort u of u voldoet aan de gegrondheidstoets, met andere woorden: of er goede gronden zijn voor het instellen van een rechtsvordering dan wel het voeren van verweer.

U komt in aanmerking als u zowel aan de draagkracht- als aan de gegrondheidstoets voldoet. Zodra is vastgesteld dat u in aanmerking komt, vult u met de hulp van een ambtenaar van het bureau het formulier voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand in en verklaart u onder ede dat de gegevens over uw financiële situatie en de grond van de zaak juist zijn.

Als u niet in aanmerking komt – volgens één of allebei de toetsen – en uw verzoek wordt afgewezen, wordt u dat schriftelijk meegedeeld met de redenen van de afwijzing.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Rechtsbijstand wordt verleend in alle strafzaken en bijna alle civiele zaken. Voor rechtsbijstand in civiele zaken geldt dat de persoon in kwestie zowel op basis van een draagkrachttoets als op basis van een gegrondheidstoets voor de hulp in aanmerking moet komen.

In zaken betreffende de inschrijving van een geboorte-, huwelijks- of overlijdensakte of een verbetering of annulering van een dergelijke inschrijving blijft het draagkrachtcriterium echter buiten toepassing.

Ondernemingen die zijn ingeschreven volgens de wet op de vennootschappen hebben op grond van artikel 926 van hoofdstuk 12 van de “Laws of Malta” geen recht op rechtsbijstand.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

In dringende gevallen, zoals de uitvaardiging van een rechterlijk bevel, voorziet de wet in de mogelijkheid voor het bureau voor rechtsbijstand om de rechter te verzoeken een voorlopige machtiging te verlenen om in naam van de persoon die om rechtsbijstand vraagt alvast bepaalde rechtshandelingen te kunnen verrichten, waarna alsnog de draagkracht- en gegrondheidstoets moeten worden uitgevoerd.

Als de rechter de rechtsbijstand later intrekt, heeft dat niet de nietigheid van reeds door het bureau verrichte rechtshandelingen tot gevolg. Wel wordt het recht op toekomstige vergoedingen ingetrokken en kan de rechter gelasten dat tijdens de periode van voorlopige machtiging gemaakte kosten, worden terugbetaald.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Het formulier voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand kan worden ingevuld bij het bureau voor rechtsbijstand. Een ambtenaar van het bureau helpt u daarbij. U moet onder ede verklaren dat het formulier naar waarheid is ingevuld. Het verzoek om rechtsbijstand kan ook rechtstreeks bij de civiele rechtbank worden ingediend.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Het verzoek om rechtsbijstand moet vergezeld gaan van de in het antwoord op vraag 3, onder “procedure”, genoemde documenten.

De bijgevoegde documenten moeten betrekking hebben op de aangelegenheid ten aanzien waarvan de verzoeker een procedure aanhangig wil maken. Als u bijvoorbeeld een huwelijk wilt annuleren, moet een kopie van de huwelijksakte worden bijgevoegd. De documenten die het hoofd van de juridische afdeling van het bureau voor rechtsbijstand nodig heeft om te bepalen of er voldoende gronden voor het verlenen van rechtsbijstand zijn, moeten op verzoek aan het bureau worden verstrekt.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Het verzoek moet worden gericht aan Malta Legal Aid.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Een verzoeker van rechtsbijstand wordt er via sms, telefoon, brief of e-mail formeel van in kennis gesteld of zijn verzoek is goedgekeurd overeenkomstig de behoeften van die verzoeker. Als het verzoek wordt goedgekeurd, worden ook de namen van de toegevoegde advocaat en procureur en hun respectieve mobiele nummers meegedeeld.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Als de verzoeker in aanmerking komt voor rechtsbijstand, wordt hij in kennis gesteld van de namen van de advocaat en procureur die zijn aangewezen om hem in de procedure bij te staan. De verzoeker moet contact opnemen met de hem toegevoegde advocaat voor het maken van een afspraak en de ingeleide procedure volgen.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Zodra het verzoek is goedgekeurd, worden de verzoeker een advocaat en een procureur toegevoegd. Het betreft de eerstvolgende persoon op een lijst van beschikbare raadslieden waarover het gerecht beschikt. Als de verzoeker de hem toegevoegde advocaat wil vervangen door de volgende op de lijst, moet hij een daartoe strekkend verzoek bij het gerecht indienen. Hij moet daarvoor een geldige reden kunnen aanvoeren. Een pro-Deoadvocaat kan alleen bij rechterlijke beschikking worden vervangen.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Rechtsbijstand dekt ook de gerechtskosten. De verzoeker is bijgevolg vrijgesteld van het betalen van vergoedingen of het stellen van een zekerheid.

Als de verzoeker slaagt in zijn vordering, moet hij de kosten van de advocaat en procureur en van eventuele bewindvoerders, mediators en deskundigen betalen uit het bedrag dat hij op grond van de uitspraak ontvangt of uit de opbrengst van een eventuele gerechtelijke openbare verkoping van roerende of onroerende goederen, onverlet zijn recht op vergoeding van die kosten door een derde die in de vergoeding van die kosten is veroordeeld.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Malta kent geen "gedeeltelijke rechtsbijstand". De verzoeker krijgt ofwel volledige rechtsbijstand ofwel zijn verzoek om rechtsbijstand wordt afgewezen. Als de partij die rechtsbijstand krijgt, wordt veroordeeld in de proceskosten, kan de griffier geen vergoeding van de griffierechten vorderen van de in het gelijk gestelde partij.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Als de verzoeker in aanmerking komt voor rechtsbijstand, strekt die rechtsbijstand zich uit tot alle instanties, inclusief de beroepsinstanties.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als rechtens blijkt dat de betrokkene in de periode waarin hij rechtsbijstand kreeg, wist dat hij over meer vermogen of inkomsten beschikte dan volgens de wet was toegestaan voor het krijgen van rechtsbijstand, of dat de betrokkene tijdens de behandeling van de zaak wist dat zijn inkomen sinds de indiening van het verzoek meer was gestegen dan wettelijk was toegestaan en hij daarvan geen melding maakte, dan kan de rechter oordelen dat de betrokkene zich schuldig heeft gemaakt aan belediging van de rechtbank. Hij kan dan ook voor meened worden vervolgd.

In beide gevallen is de betrokkene aansprakelijk voor alle kosten van de zaak, alsof hem nooit rechtsbijstand was verleend.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Een beslissing tot afwijzing van een verzoek om rechtsbijstand is niet vatbaar voor beroep. Wel is het zo dat de civiele rechter bij een voor de verzoeker ongunstig rapport van het bureau voor rechtsbijstand de partijen de gelegenheid geeft tot het maken van opmerkingen alvorens een beslissing te nemen over de vraag of het rapport moet worden aanvaard of dat het terzijde moet worden geschoven en het verzoek moet worden toegewezen.

Laatste update: 05/07/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Nederland

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

2 Wat is precies rechtsbijstand?

(Gesubsidieerde) rechtsbijstand is rechtskundige rechtsbijstand aan een rechtzoekende ter zake van een rechtsbelang dat hem rechtstreeks en individueel aangaat, voor zover in de wet of de daarop berusternde bepalingen is geregeld.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Dit is afhankelijk van uw inkomen en het soort belang dat behartigd moet worden. Informatie hierover kan worden gevonden op de website van de Raad voor Rechtsbijstand: <https://www.rvr.org/>

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Ja. In Nederland wordt (gesubsidieerde) rechtsbijstand verleend in de adviesfase en voor alle soorten procedures. Zie echter ook het antwoord op de vorige vraag. Nederland kent ook gesubsidieerde mediation.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

In het civiele recht kan een kort geding aanhangig worden gemaakt. In het bestuursrecht bestaat de mogelijkheid om een voorlopige voorziening te vragen in alle fasen van de procedure: bezwaar, het beroep of het hoger beroep.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

In principe wordt in Nederland de aanvraag voor gesubsidieerde rechtsbijstand ingediend door de advocaat. De advocaat moet ingeschreven zijn bij de Raad voor Rechtsbijstand. Komt u uit een andere lidstaat van de EU kunt u via de verzendende autoriteit in uw lidstaat (meestal het ministerie van Justitie, een rechtbank of een specifiek aangewezen andere organisatie) een verzoek doen dat wordt doorgezonden naar de ontvangende autoriteit in Nederland, de Raad voor Rechtsbijstand.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Er geldt een financiële toets en een belangentoets. Voor de financiële toets moet de Raad voor Rechtsbijstand beschikken over gegevens waaruit blijkt hoe hoog twee jaar geleden het jaarincome is geweest. Indien u kunt aantonen in uw lidstaat in aanmerking te komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand, is dit voldoende voor de Raad voor Rechtsbijstand.

Voor de belangentoets is het noodzakelijk stukken mee te sturen waaruit het belang van de zaak blijkt: hoe hoog is het financiële belang, gaat het om het belang van uw onderneming, wat heeft u zelf ondernomen om het geschil op te lossen?

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Raad voor Rechtsbijstand

Postbus 70503

5201 CD Den Bosch

Nederland

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

U en indien van toepassing uw advocaat, ontvangt een schriftelijk besluit op de aanvraag. Hieruit blijkt of de aanvraag wordt gehonoreerd. U kunt eventueel bezwaar maken tegen een negatieve beschikking.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

U dient een door de Raad voor Rechtsbijstand vastgestelde eigen bijdrage aan de advocaat te betalen.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

U kunt zelf een advocaat in Nederland kiezen. Deze moet wel ingeschreven staan bij de Raad voor Rechtsbijstand. Kijk hiervoor op: Zoek een advocaat - Nederlandse orde van advocaten (advocatenorde.nl)

Indien dit niet mogelijk is kan de Raad voor Rechtsbijstand als ontvangende autoriteit de lokale deken van de Nederlandse Orde van Advocaten vragen een advocaat aan te wijzen.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Nee. U betaalt een eigen bijdrage aan uw advocaat. Indien u gaat procederen moet u griffierechten betalen aan de rechtbank. Daarnaast kunnen kosten in rekening worden gebracht voor de inzet van externe deskundigen of een deurwaarder. Tot slot kun u in de proceskosten (o.a. van de tegenpartij) worden veroordeeld door de rechtbank indien u in het ongelijk wordt gesteld.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

U zelf. Wellicht kun tu in uw lidstaat aanspraak maken op een bijdrage/

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Ja

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als blijkt dat u uit de zaak (een vordering op) een bedrag ontvangt dat meer is dan de heft van het heffingvrije vermogen op dat moment, kan de Raad voor Rechtsbijstand besluiten uw recht op gesubsidieerde rechtsbijstand in te trekken. U wordt dan geacht zelf de kosten van de rechtsbijstand te kunnen voldoen.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Tegen het besluit van de Raad voor Rechtsbijstand of u al dan niet in aanmerking komt voor rechtsbijstand kunt u bezwaar maken bij de Raad voor Rechtsbijstand. Tegen de beslissing op bezwaar staat beroep open bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Laatste update: 01/07/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Oostenrijk

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

Aan civiele procedures kunnen behalve griffierechten ook vergoedingen zijn verbonden voor deskundigen, tolken en getuigen, reiskosten voor partijen en eventuele door de rechter benoemde zaakwaarnemers (*Kuratoren*) (voor partijen die verstek laten gaan of een zaakwaarnemer nodig hebben), alsook kosten van bekendmakingen en vertegenwoordiging door een advocaat. Iedere partij draagt in eerste instantie haar eigen kosten. De partij die in een civiele procedure in het ongelijk wordt gesteld, is echter verplicht om de kosten van de in het gelijk gestelde partij te vergoeden.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Een partij met onvoldoende financiële middelen kan bij het aanhangig maken van een civiele procedure, of op enig moment tijdens het verloop daarvan, verzoeken om rechtsbijstand (in de terminologie van Oostenrijkse civiele procedures aangeduid als *Verfahrenshilfe*). Afhankelijk van het verzoek kan de rechtsbijstand de volledige of gedeeltelijke vrijstelling van griffierechten en de andere in het antwoord op vraag 1 genoemde rechten en kosten omvatten, alsook de toevoeging van een advocaat.

Als een advocaat wordt toegevoegd, strekt de rechtsbijstand zich ook uit tot advies in de precontentieuze fase.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Rechtsbijstand wordt alleen verleend als de betrokken partij op grond van inkomen, vermogen en onderhoudsverplichtingen niet in staat is om de in het antwoord op vraag 1 genoemde kosten (of een deel daarvan) te dragen zonder dat dit tot gevolg heeft dat zij niet meer over de middelen beschikt die voor een bescheiden levensstandaard nodig zijn.

Rechtsbijstand wordt niet verleend als de beoogde rechtsvordering of het beoogde verweer kennelijk lichtvaardig of zonder enige kans van slagen is.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Rechtsbijstand wordt verleend voor alle gerechtelijke procedures in civiele en handelszaken en is niet onderworpen aan een nationaliteits- of woonplaatsvereiste.

Wanneer rechtsbijstand wordt verleend in de bodemprocedure (*Titelverfahren*), strekt deze zich ook uit tot de tenuitvoerleggingsprocedure (*Vollstreckungsverfahren*). Een partij die in een andere lidstaat voor een bepaald geschil rechtsbijstand is verleend, heeft in Oostenrijk recht op rechtsbijstand voor procedures voor de erkenning en tenuitvoerlegging van de uitspraak in dat geschil.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Nee, maar wanneer een verzoek om rechtsbijstand wordt ingediend in een spoedeisende zaak (bijv. met het oog op juridische vertegenwoordiging voor de voorzieningenrechter), wordt van de rechter verlangd dat hij snel beslist. Wanneer de rechter van eerste aanleg een advocaat toevoegt, wijst de bevoegde orde van advocaten binnen een paar dagen een advocaat aan die de verzoeker in rechte vertegenwoordigt.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Het betreffende formulier ("ZPForm 1") kan in Oostenrijk bij elk *Bezirksgericht* (gerecht van eerste aanleg, vgl. kantongerecht) of *Landesgericht* (gerecht van eerste/tweede aanleg, vgl. arrondissementsrechtbank) persoonlijk worden opgehaald of schriftelijk worden aangevraagd. Het formulier is ook online beschikbaar op <https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Verfahrenshilfe.aspx> en kan tevens bij bepaalde Oostenrijkse consulaten worden verkregen. Gebruik van dit formulier is verplicht.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

De in het formulier voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand vervatte vermogensverklaring ("ZPForm 1"), die bestaat uit een lijst van activa (inkomen en vermogen zoals onroerend goed, banktegoeden, verzekeringspolissen enz.) en verplichtingen (onderhoudsverplichtingen enz.), alsook informatie over de persoon zelf en zijn woonsituatie, moet nauwkeurig worden ingevuld. Relevante documenten moeten zoveel mogelijk worden bijgevoegd. Het verstrekken van onjuiste of onvolledige informatie in de vermogensverklaring is strafbaar met een geldboete en kan tot gevolg hebben dat de indiener civielrechtelijk aansprakelijk wordt gesteld voor eventuele schade die daardoor is ontstaan en eventueel ook strafrechtelijk wordt vervolgd wegens fraude.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

In beginsel moet de rechtzoekende het verzoek om rechtsbijstand ("ZPForm 1") schriftelijk of mondeling indienen bij het gerecht van eerste aanleg dat daarover beslist. Wanneer hij zijn woonplaats in Oostenrijk echter buiten het rechtsgebied van het gerecht van eerste aanleg heeft, kan hij het verzoek om rechtsbijstand ook mondeling indienen bij het *Bezirksgericht* van zijn woonplaats, zelfs als dat gerecht niet bevoegd is om kennis te nemen van het geschil. Het verzoek wordt dan aan het bevoegde gerecht doorgezonden.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Het gerecht beslist over het verzoek om rechtsbijstand. Die beslissing wordt aan de verzoeker betekend.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Als het gerecht heeft beslist dat de rechtsbijstand de toevoeging van een advocaat omvat en al een advocaat is aangewezen (zie vraag 11), is het verstandigste om contact op te nemen met die persoon.

In het algemeen wordt aanbevolen om voordat een zaak bij de rechter aanhangig wordt gemaakt, eerst juridisch advies in te winnen bij een advocaat of notaris die bevoegd is om een partij in rechte te vertegenwoordigen.

Een partij die niet wordt vertegenwoordigd door een advocaat (vertegenwoordiging door een advocaat is wettelijk niet verplicht), kan een zaak zelf aanhangig maken, en kan ook alle andere verzoeken en kennisgevingen die buiten de mondelinge behandeling van de zaak moeten worden gedaan, zelf mondeling doen bij het *Bezirksgericht* dat bevoegd is om kennis te nemen van de zaak of het *Bezirksgericht* van haar woonplaats.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Als de rechter heeft beslist dat de rechtsbijstand de toevoeging van een advocaat omvat, selecteert de lokale orde van advocaten uit zijn leden een advocaat (alfabetische selectie). De verzoeker kan echter een bepaalde advocaat voorstellen. Hoewel dit voorstel niet bindend is, zal de orde een gemotiveerd voorstel in de regel overnemen (bijvoorbeeld omdat de advocaat instemt en al bekend is met de zaak).

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

De rechter kan naar eigen inzicht beslissen of de verzoeker volledige rechtsbijstand krijgt of, afhankelijk van diens financiële situatie en rekening houdend met de verwachte kosten, slechts van betaling van bepaalde kosten wordt vrijgesteld. Rechtsbijstand kan het volgende omvatten:

voorlopige vrijstelling van de betaling van griffierechten, de vergoeding van getuigen en deskundigen, de kosten van noodzakelijke bekendmakingen, de kosten van een zaakwaarnemer en de verschotten van de zaakwaarnemer of advocaat; vrijstelling van zekerheidstelling voor de kosten van de tegenpartij; vertegenwoordiging door een griffier of, voor zover noodzakelijk, een advocaat;

vergoeding van de reiskosten die de partij heeft moeten maken om ter terechtzitting te worden gehoord of om uitleg te geven over de feiten van de zaak.

Als u in het ongelijk wordt gesteld, moet u echter de proceskosten van de in het gelijk gestelde partij vergoeden.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Andere noodzakelijke kosten die niet onder de rechtsbijstand vallen die overeenkomstig de beslissing van het gerecht is verleend, moet de betrokkene in eerste instantie zelf betalen. De partij die in een civiele zaak in het ongelijk wordt gesteld, moet de kosten van de tegenpartij vergoeden naar rata van het deel van de vordering ten aanzien waarvan zij in het ongelijk is gesteld (wanneer bijvoorbeeld de eiser voor twee derde van zijn vordering in het gelijk wordt gesteld en de verweerder voor één derde van de vordering, draagt de verweerder in de regel zijn eigen kosten en wordt hij verwezen in één derde van de noodzakelijke kosten van de eiser).

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

De rechtsbijstand strekt zich uit tot alle fasen van de procedure tot het einde van het geschil (en een eventuele tenuitvoerleggingsprocedure die daarna wordt ingeleid). De rechtsbijstand strekt zich derhalve ook uit tot verzet en beroep (of procedures tot verzet en beroep).

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

De rechter moet de aanspraak op rechtsbijstand vervallen verklaren als blijkt dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden waaronder deze oorspronkelijk is verleend (als de financiële situatie van de partij is veranderd of een aanvullende rechtsvordering of voortzetting van het verweer kennelijk lichtvaardig of zonder enige kans van slagen is), respectievelijk de rechtsbijstand intrekken als blijkt dat op het moment dat deze werd verleend niet aan de voorwaarden was voldaan. In het laatste geval moet de partij de ontvangen bedragen terugbetalen en de haar toegevoegde advocaat betalen volgens het tarief dat deze hanteert.

Een partij die binnen drie jaar na beëindiging van de procedure voldoende financiële middelen verwerft, moet de kosten van de rechtsbijstand terugbetalen, mits dit niet tot gevolg heeft dat zij niet meer over de middelen beschikt die voor een bescheiden levensstandaard nodig zijn. Voor het beoordelen van de financiële situatie van de partij zal de rechter haar vragen om een actueel overzicht van haar vermogen te overleggen (in de regel door bepaalde tijd na beëindiging van de procedure het "ZPForm 1" in te dienen). Als de verklaring over het vermogen en de onderliggende stukken niet tijdig worden overgelegd, kan de aanspraak op rechtsbijstand worden ingetrokken en moeten de bedragen in kwestie worden terugbetaald.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Tegen een beslissing tot afwijzing van rechtsbijstand staat beroep open bij het gerecht van tweede aanleg. De beslissing van dit gerecht is definitief. Het is niet mogelijk om vervolgens nog beroep in te stellen bij het hoggererechtshof (*Oberster Gerichtshof*).

Laatste update: 04/08/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Portugal

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

Ingevolge artikel 529 van het Portugese wetboek van burgerlijke rechtsvordering (*Código de Processo Civil*) zijn aan een gerechtelijke procedure de volgende kosten verbonden:

- i. griffierechten (*taxa de justiça*);
- ii. proceskosten (*encargos*);
- iii. kosten van de partijen (*custas de parte*).

Hieruit vloeit het volgende voort:

i. Griffierechten zijn de kosten voor het starten van een procedure en moeten door elke partij worden betaald. De hoogte van de griffierechten is afhankelijk van de waarde die de vordering vertegenwoordigt of de complexiteit ervan en wordt berekend volgens het bepaalde in het reglement op de gerechtskosten (*Regulamento das Custas Processuais*) en de daarbij gevoegde tabellen. Griffierechten worden uitgedrukt in rekeneenheden (*unidades de conta – UC*), zoals bepaald in artikel 5 van genoemd reglement. Tot eind 2021 is de waarde van één rekeneenheid vastgesteld op 102 EUR. Dit bedrag kan in de loop van de tijd veranderen.

ii. Proceskosten zijn de kosten die als gevolg van een gerechtelijke procedure worden gemaakt, zoals vergoedingen voor deskundigen en tolkdiensten die op verzoek van een partij of bij beslissing van de rechter worden gehoord, respectievelijk verleend (zie artikel 16 van het reglement op de gerechtskosten).

iii. Kosten van de partijen zijn de uitgaven die door elke partij in verband met de rechtszaak worden gedaan en die door de tegenpartij worden vergoed als deze in het ongelijk wordt gesteld, overeenkomstig artikel 26 van het reglement op de gerechtskosten (bijv. het honorarium van de advocaat en de kosten van de gerechtsdeurwaarder).

Nuttige links:

 [Reglement op de gerechtskosten \(in het Portugees\)](#)

 [Wetboek van burgerlijke rechtsvordering \(in het Portugees\)](#)

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Wet nr. 34/2004 van 29 juli 2004 voorziet in de toegang tot het recht en tot de rechter.

Op grond van artikel 6 van voornoemde wet is rechtshulp beschikbaar in twee vormen:

- i. juridisch advies,
- ii. rechtsbijstand.

Hieruit vloeit het volgende voort:

- i. Op grond van de artikelen 14 en 15 van wet nr. 34/2004 bestaat juridisch advies uit het geven van technische uitleg over de wet die op een bepaalde kwestie of in een specifieke zaak van toepassing is. Dit advies kan door een advocaat worden gegeven.
- ii. Artikel 16 van wet nr. 34/2004 onderscheidt de volgende vormen van rechtsbijstand:
 - vrijstelling van griffierechten en proceskosten;
 - toevoeging van een raadsman (zoals een advocaat of *solicitador*) en betaling van zijn honorarium en verschotten (zoals reiskosten);
 - betaling van het honorarium van een ambtshalve toegevoegde raadsman (zoals een advocaat in strafzaken);
 - mogelijkheid van gespreide betaling van griffierechten en proceskosten;
 - toevoeging van raadsman en mogelijkheid van gespreide betaling van het honorarium en de verschotten die aan de raadsman zijn verschuldigd;
 - mogelijkheid van gespreide betaling van het honorarium en de verschotten die aan ambtshalve toegevoegde raadsman zijn verschuldigd;
 - benoeming van een gerechtsdeurwaarder en betaling van de vergoeding voor door hem verrichte ambtshandelingen (zoals betekening van een dagvaarding, beslaglegging op vermogen en andere tenuitvoerleggingsprocedures).

Nuttige link:

[Wet nr. 34/2004 van 29 juli 2004 betreffende toegang tot het recht en tot de rechter \(in het Portugees\)](#)

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Op grond van artikel 7 van wet nr. 34/2004 komen de volgende categorieën van personen in aanmerking voor gratis juridisch advies/rechtsbijstand als zij kunnen aantonen in een situatie van financiële ontbering te verkeren:

Portugese burgers;

burgers van de Europese Unie;

buitenlanders en staatlozen met een geldige verblijfsvergunning in een lidstaat van de Europese Unie;

buitenlanders zonder geldige verblijfsvergunning in een lidstaat van de Europese Unie wanneer een Portugese burger in diezelfde situatie volgens de wetten van die lidstaat geacht zou worden ingezetene van die lidstaat te zijn;

organisaties zonder winstoogmerk komen alleen in aanmerking voor gratis rechtsbijstand.

NB: entiteiten met winstoogmerk en eenmanszaken met beperkte aansprakelijkheid komen niet in aanmerking voor gratis juridisch advies/rechtsbijstand.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Op grond van artikel 17 van wet nr. 34/2004 en artikel 7 van ministerieel uitvoeringsbesluit nr. 46/2015 geldt de rechtsbijstandsregeling voor:

alle gerechten, ongeacht het soort zaak;

vredegerechten;

systemen van alternatieve geschillenbeslechting, zoals openbare bemiddeling (*mediação pública*) (bijv. bemiddeling in familie- of arbeidsgeschillen);

procedures bij registerkantoren;

notariële inventarissen;

administratieve overtredingen.

Nuttige links:

[Systeem van openbare bemiddeling in familiegeschillen \(in het Portugees\)](#)

[Systeem van openbare bemiddeling in arbeidsgeschillen \(in het Portugees\)](#)

[Ministerieel uitvoeringsbesluit nr. 46/2015 van 23 februari 2015 \(in het Portugees\)](#)

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

In dringende gevallen, als op het moment van verschuldigd worden van de griffierechten en andere kosten in verband met de rechtszaak nog geen definitieve beslissing over een verzoek om rechtsbijstand is gegeven, moet de verzoeker het bewijs van indiening van het verzoek overleggen en vervolgens als volgt te werk gaan (zie artikel 29, lid 5, van wet nr. 34/2004):

Wanneer de beslissing van de bevoegde dienst voor sociale zekerheid over het al dan niet toewijzen van het verzoek nog niet bekend is, wordt de termijn voor het betalen van de verschuldigde kosten verlengd tot de dag waarop de beslissing aan de verzoeker is meegedeeld.

Wanneer de dienst voor sociale zekerheid het verzoek om rechtsbijstand al heeft toegewezen en heeft beslist dat rechtsbijstand wordt verleend in de vorm van betaling in termijnen, wordt de eerste termijn verschuldigd op de tiende dag na de mededeling van de beslissing aan de verzoeker, onverminderd de latere restitutie van betalingen ingeval de beslissing wordt ingetrokken.

Wanneer de dienst voor sociale zekerheid al een negatieve beslissing heeft gegeven, is betaling verschuldigd op de tiende dag na de mededeling van de beslissing aan de verzoeker, onverminderd de latere restitutie van de betaling ingeval de beslissing wordt ingetrokken.

Als binnen dertig dagen geen beslissing wordt gegeven op het verzoek om gratis juridisch advies/rechtsbijstand, wordt het verzoek geacht te zijn toegewezen en kan de betrokken partij zich, afhankelijk van de vraag of het verzoek gratis juridisch advies of rechtsbijstand betreft, voor de rechter of de orde van advocaten op deze stilzwijgende toewijzing beroepen (zie artikel 25 van wet nr. 34/2004).

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

De vereiste formulieren voor het indienen van een verzoek om gratis juridisch advies of een van de vormen van rechtsbijstand, waaronder het formulier voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand in een andere lidstaat, kunnen [hier \(in het Portugees\)](#) worden gedownload van de website van het nationaal instituut voor de sociale zekerheid.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

De lijst van documenten die bij het formulier voor het indienen van een verzoek om gratis juridisch advies/rechtsbijstand moeten worden gevoegd, is te vinden in *Guia Prático Protecção Jurídica*, een praktische gids voor rechtshulp die is uitgegeven door het nationale instituut voor de sociale zekerheid (*Instituto da Segurança Social*) en is gepubliceerd op de website van dit instituut onder "Guias Práticos". Website en praktijkgids zijn toegankelijk via de volgende links:

[website van het nationaal instituut voor de sociale zekerheid](#)

[rechtshulp – een praktische gids \(in het Portugees\)](#)

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Het formulier voor het indienen van een verzoek om gratis juridisch advies/rechtsbijstand en de bijbehorende stukken kunnen in persoon worden ingediend bij elke dienst van het nationaal instituut voor de sociale zekerheid die openstaat voor het publiek of kunnen per post, fax of email aan die dienst worden verzonden.

De lijst van districtscentra voor de sociale zekerheid met bijbehorende adressen, faxnummers en emailadressen kan [hier \(in het Portugees\)](#) worden geraadpleegd.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Het besluit houdende het verlenen van rechtsbijstand moet vermelden voor welke vormen van rechtsbijstand goedkeuring wordt gegeven. De verantwoordelijkheid voor dit besluit berust bij de hoogste bestuurder van de dienst voor sociale zekerheid in het gebied waar de verzoeker woont of is gevestigd. Wanneer de verzoeker geen ingezetene van Portugal is, wordt het besluit genomen door de hoogste bestuurder van de dienst voor sociale zekerheid waar het verzoek om rechtsbijstand is ingediend (zie de artikelen 20 en 29 van wet nr. 34/2004).

Op grond van artikel 26 van wet nr. 34/2004 moet een verzoeker ervan in kennis worden gesteld als zijn verzoek wordt goedgekeurd. In de regel wordt een dergelijke kennisgeving verzonden aan het adres dat de verzoeker in het betreffende formulier als zijn correspondentieadres heeft opgegeven.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Wanneer de verzoeker een raadsman krijgt toegevoegd, wordt hij in kennis gesteld van het adres van diens kantoor en erop gewezen dat hij verplicht is om de raadsman zijn volledige medewerking te verlenen. Doet hij dat niet, dan loopt hij het risico dat de rechtsbijstand wordt ingetrokken.

Teneinde op basis van verleende rechtsbijstand daadwerkelijk volledige of gedeeltelijke vrijstelling van griffierechten en proceskosten te krijgen, moet het document waaruit blijkt dat de rechtsbijstand wordt verleend, worden overgelegd binnen de voor het voldoen van de griffierechten gestelde termijn.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De raadsman wordt aangewezen door de orde van advocaten, die vervolgens de verzoeker in kennis stelt overeenkomstig de artikelen 30 en 31 van wet nr. 34/2004.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Rechtsbijstand dekt de in artikel 16 van wet nr. 34/2004 beschreven kosten:

griffierechten en proceskosten;

honorarium van de raadsman;

honorarium van de ambtshalve toegevoegde raadsman;

gespreide betaling van griffierechten en proceskosten;

gespreide betaling van het honorarium van de raadsman;

gespreide betaling van de ambtshalve toegevoegde raadsman;

kosten van de gerechtsdeurwaarder;

kosten die een gevolg zijn van het feit dat de zaak een grensoverschrijdend karakter heeft, waarbij de verzoeker in een andere lidstaat woont.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Op grond van artikel 29, leden 4 en 5, van wet nr. 34/2004 komen de overige kosten ten laste van de verzoeker. Dit laat onverlet dat de verzoeker, als hij in het gelijk wordt gesteld, overeenkomstig artikel 26 van het reglement op de gerechtskosten wordt vergoed voor de kosten van de partijen.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Ja, rechtsbijstand strekt zich ook uit tot beroepsprocedures en alle daaropvolgende procedures die verband houden met de zaak waarvoor rechtsbijstand is toegekend. Ook de bodemprocedure in een zaak valt onder de reikwijdte van de rechtsbijstand wanneer deze is toegekend voor een procedure die verband houdt met de bodemprocedure. Rechtsbijstand strekt zich verder ook uit tot procedures voor de tenuitvoerlegging van een gerechtelijke beslissing die is gegeven in een zaak waarvoor rechtsbijstand werd toegekend (zie artikel 18 van wet nr. 34/2004.)

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Ja, rechtsbijstand kan vóór het einde van de procedure in zijn geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken in de gevallen genoemd in artikel 10 van wet nr. 34/2004. Dit betreft met name gevallen waarbij de verzoeker of leden van zijn gezin nadien voldoende financiële middelen verwerven. Als een dergelijke situatie zich voordoet, is de verzoeker verplicht om te laten weten dat hij de rechtsbijstand in het geheel of voor een deel niet meer nodig heeft. Doet hij dat niet, dan loopt hij het risico van een sanctie.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Als de dienst voor sociale zekerheid voornemens is het verzoek volledig of gedeeltelijk af te wijzen, moet hij de verzoeker daarvan schriftelijk in kennis stellen en tien dagen de tijd geven voor een reactie. De verzoeker kan zijn reactie vergezeld doen gaan van ontbrekende stukken of van aanvullende stukken voor het onderbouwen van zijn verzoek. Als de verzoeker niet binnen tien werkdagen reageert, wordt de afwijzing zonder verdere kennisgeving definitief - zie artikel 37 van wet nr. 34/2004, waarin wordt verwezen naar het wetboek van administratieve rechtsvordering (*Código do Procedimento Administrativo*).

Tegen de beslissing van de dienst staat beroep open bij de rechter. Als de verzoeker van die mogelijkheid gebruik wil maken, moet hij binnen vijftien dagen nadat de beslissing is gegeven schriftelijk bezwaar maken bij de dienst. De dienst kan de beslissing vervolgens intrekken. Als de beslissing niet wordt ingetrokken, wordt de zaak doorverwezen naar de rechter (zie de artikelen 26, 27 en 28 van wet nr. 34/2004).

Laatste update: 06/08/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Slowakije

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

De kosten van gerechtelijke procedures bestaan met name uit de onkosten van de partijen en hun vertegenwoordigers, waaronder de gerechtskosten, de gedeelde inkomsten van de partijen en hun wettelijke vertegenwoordigers, de kosten van bewijsgaring, notariskosten en kosten van het verlijden van handelingen, kosten en honoraria van de executeur in testamentprocedures, vertolkingskosten en vertegenwoordigingskosten van een partij die zich door een advocaat laat vertegenwoordigen.

Iedere procespartij draagt de proceskosten die zij zelf aangaat alsmede de kosten van haar vertegenwoordiger. De gedeelde kosten worden door de partijen betaald naar rato van hun betrokkenheid bij de zaak en de procedure.

Als aan de partijen een advocaat wordt toegewezen die hen vertegenwoordigt, dan worden de kosten en vertegenwoordigingskosten van die advocaat door de staat vergoed.

In testamentprocedures komen de notariskosten voor rekening van de erfgenaam, mits de nalatenschap niet insolvent is. Zijn er meerdere erfgenamen, dan betalen zij deze kosten naar rato van de nettowaarde van hun aandeel in de nalatenschap. In andere gevallen draagt de staat deze kosten.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

De term "rechtsbijstand" wordt gedefinieerd in wet nr. 327/2005 inzake het verstrekken van rechtsbijstand aan personen met materiële noden en tot wijziging van wet nr. 586/2003 inzake de juridische beroepen en van wet nr. 455/1991 inzake handelsactiviteiten (de Handelswet), zoals gewijzigd bij wet nr. 8/2005, die op 1 januari 2006 van kracht werd (de "Wet inzake rechtsbijstand"). Artikel 4(a) van de Wet inzake rechtsbijstand luidt als volgt: "Rechtsbijstand betekent het verstrekken van juridische diensten aan personen die daartoe conform deze wet gerechtigd zijn, ten aanzien van de uitoefening van hun rechten, waaronder in het bijzonder begrepen juridisch advies, steun bij buitengerechtelijke procedures, het opstellen van documenten voor indiening bij de

rechtbank, vertegenwoordiging in gerechtelijke procedures en het verrichten van de daarbij behorende handelingen, alsmede vergoeding voor alle of een deel van de desbetreffende kosten”.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Onder de voorwaarden van de Wet inzake rechtsbijstand kan rechtsbijstand in een binnenlands geschil worden verleend aan ieder natuurlijk persoon, maar in een grensoverschrijdend geschil slechts aan natuurlijke personen wier woonplaats of gewone verblijfplaats zich in een lidstaat bevindt (meer bepaald alle lidstaten van de Europese Unie met uitzondering van Denemarken).

“In aanmerking komende personen” zijn natuurlijke personen die krachtens een definitieve beslissing van het centrum voor rechtsbijstand gerechtigd zijn tot rechtsbijstand na te hebben aangetoond dat zij aan de in artikel 6 van de Wet inzake rechtsbijstand genoemde voorwaarden voldoen.

“Buitenlandse in aanmerking komende personen” zijn natuurlijke personen die voldoen aan de in de Wet inzake rechtsbijstand vastgestelde voorwaarden om in aanmerking te komen voor rechtsbijstand in een grensoverschrijdend geschil en die krachtens een definitieve beslissing van het centrum voor rechtsbijstand gerechtigd zijn tot rechtsbijstand.

“Binnenlandse in aanmerking komende personen” zijn natuurlijke personen die tijdelijk of permanent in de Slowaakse Republiek wonen en in een andere lidstaat, waar het grensoverschrijdend geschil door het bevoegde gerecht wordt behandeld, om rechtsbijstand te verzoeken.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Krachtens de Wet inzake rechtsbijstand kan rechtsbijstand worden verleend in civielrechtelijke, arbeidsrechtelijke en familierechtelijke zaken, in schuldkwijtscheldingsprocedures onder specifieke wetgeving en in procedures voor een administratieve rechtbank – ook, in alle dergelijke zaken, wanneer de procedure wordt gevoerd voor het Constitutionele Hof van de Slowaakse Republiek (“binnenlandse geschillen”). Krachtens de Wet inzake rechtsbijstand kan in grensoverschrijdende geschillen rechtsbijstand worden verleend in civielrechtelijke, familierechtelijke en handelsrechtelijke zaken, in asielzaken, in zaken in verband met verwijdering op last van de overheid, in procedures in verband met de detentie van een onderdaan van een derde land, in procedures in verband met de detentie van een verzoeker en in procedures in verband met het verlenen van asiel – ook, in alle dergelijke zaken, wanneer de procedure wordt gevoerd voor een administratieve rechtbank of het Constitutionele Hof van de Slowaakse Republiek, en in procedures in verband met personen ten aanzien van wie een arbeidsrechtelijke handeling is opgeschort krachtens speciale wetgeving in een procedure betreffende het indienen van een verzoek om een noodmaatregel.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Ja. Een verzoeker die het risico loopt een uiterste termijn niet te halen, kan bij het centrum voor rechtsbijstand tegelijkertijd met het indienen van zijn verzoek een aanvraag indienen voor voorlopige rechtsbijstand. Het centrum voor rechtsbijstand neemt vervolgens zo spoedig mogelijk een beslissing over het toekennen van voorlopige rechtsbijstand, voorafgaand aan zijn beslissing over het toekennen van aanspraak op rechtsbijstand.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Aanvraagformulieren zijn te vinden op de website van het [centrum voor rechtsbijstand](#).

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Documenten ter onderbouwing van de informatie in het aanvraagformulier en die blijken geven van de materiële behoefte van de aanvrager (die laatste documenten mogen niet ouder zijn dan drie maanden).

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Bij de vestiging van het centrum voor rechtsbijstand die zich het dichtst bij de vaste of tijdelijke verblijfplaats van de aanvrager bevindt.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Het centrum voor rechtsbijstand besluit binnen dertig dagen na de aanvraag te hebben ontvangen, of de rechtsbijstand zal worden verleend.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De aanvrager moet, op uitnodiging van het centrum voor rechtsbijstand, een rechtsbijstandscontract sluiten hetzij rechtstreeks met het centrum hetzij met een aangewezen advocaat, en het centrum of die advocaat machtigen voor de handelingen die in het kader van het verlenen van de rechtsbijstand nodig zijn.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

In de beslissing waarin de aanspraak op rechtsbijstand wordt bevestigd, wijst het centrum voor rechtsbijstand ook een advocaat aan die de in aanmerking komende persoon in rechte zal bijstaan voor zover dat nodig is om diens belangen te behartigen.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

In zijn beslissing kent het centrum voor rechtsbijstand hetzij volledige aanspraak op rechtsbijstand toe, of wijst het aanspraak op rechtsbijstand af.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Niet van toepassing.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Ja, er wordt ook rechtsbijstand verleend voor beroepsprocedures en tenuitvoerleggingsprocedures.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Zie artikel 14 van de Wet inzake rechtsbijstand voor de omstandigheden waarin rechtsbijstand kan worden ingetrokken. Het centrum voor rechtsbijstand kan in de volgende omstandigheden besluiten om de rechtsbijstand in te trekken: indien de in aanmerking komende persoon niet op de vereiste wijze met het centrum of de aangewezen advocaat samenwerkt; indien er tijdens het verlenen van de rechtsbijstand veranderingen optreden in het inkomen en de financiële situatie van de in aanmerking komende persoon en hij of zij niet langer voldoet aan de voorwaarde in artikel 6, lid 1, onder a), om de aanspraak op rechtsbijstand te laten voortduren; indien de in aanmerking komende persoon verzuimt om, binnen drie maanden nadat de definitieve beslissing tot toekenning van rechtsbijstand is gegeven, een overeenkomst te sluiten met de aangewezen advocaat of om het centrum of de aangewezen advocaat te machtigen; indien blijkt dat de rechtsbijstand op basis van valse of onvolledige informatie aan de aanvrager was toegekend; of indien de in aanmerking komende persoon geen gehoor geeft aan het in artikel 13, lid 3, genoemde verzoek (te weten het verzoek van het centrum om binnen acht dagen bewijs over te leggen waaruit blijkt dat de aanspraak van de in aanmerking komende persoon op rechtsbijstand nog altijd geldt).

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Een beslissing tot weigering van rechtsbijstand moet worden toegelicht zoals door de desbetreffende specifieke wetgeving voorzien (te weten de Wet inzake administratieve procedures nr. 71/1967 (Wetboek van Administratieve Rechtsvordering), zoals gewijzigd) en moet aan de aanvrager duidelijk maken dat hij binnen zes maanden nadat de beslissing is gegeven, niet nogmaals een aanvraag voor dezelfde zaak kan indienen, tenzij er een verandering heeft plaatsgevonden in zijn inkomen of financiële situatie.

Laatste update: 09/07/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Finland

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

De kosten van gerechtelijke procedures hangen af van de aard en omvang van de zaak. Gerechtskosten omvatten onder meer de kosten van rechtshulp, de kosten die voortvloeien uit de vergoeding van getuigen en de kosten van vertaal- en vertolkingsdiensten, administratiekosten die door publieke instanties in rekening worden gebracht en aan de staat verschuldigde tenuitvoerleggingskosten. Het grootste deel van de kosten van gerechtelijke procedures bestaat evenwel uit de kosten van rechtshulp. Als algemene regel draagt elke partij haar eigen kosten. De rechter kan de partij die in het ongelijk is gesteld echter veroordelen tot het betalen van de kosten van de tegenpartij.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Rechtsbijstand wordt op kosten van de staat verleend aan personen die in een juridische kwestie deskundige hulp nodig hebben, maar de gerechtskosten niet zelf kunnen dragen vanwege hun financiële situatie. Rechtsbijstand omvat juridisch advies, de noodzakelijke maatregelen en vertegenwoordiging in de rechtbank en bij andere instanties, en vrijstelling van gerechtskosten. In het geval van beperkt juridisch advies dat telefonisch of langs elektronische weg aan de aanvrager wordt verleend, kan een inkomensstoets achterwege blijven.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Rechtsbijstand wordt in zaken die onder de Finse jurisdictie vallen, verleend aan personen die woonachtig zijn in Finland of wier woonplaats of gewone verblijfplaats zich in een andere lidstaat van de Europese Unie (EU) of de Europese Economische Ruimte (EER) bevindt. In aanvulling daarop wordt rechtsbijstand verleend als de zaak voor een Fins gerecht wordt gebracht of als er bijzondere redenen zijn om rechtsbijstand te verlenen. In zaken die in het buitenland worden behandeld, dekt de rechtsbijstand het verlenen van algemeen juridisch advies.

Aan bedrijven of rechtspersonen wordt geen rechtsbijstand verleend. Aan een ondernemer kan rechtsbijstand worden verleend in een buitengerechtelijke zakelijke kwestie, maar uitsluitend als daar bijzondere redenen voor zijn.

Rechtsbijstand wordt op aanvraag verleend, kosteloos of met een eigen bijdrage van de aanvrager, afhankelijk van diens financiële situatie. Die financiële situatie wordt beoordeeld op basis van de bedragen die hem maandelijks ter beschikking staan (zijn beschikbare middelen) en zijn vermogen. Als algemene regel worden de beschikbare middelen berekend op basis van het maandinkomen, noodzakelijke onkosten en alimentatieverplichtingen van de aanvrager en diens echtgeno(o)t(e) of samenlevingspartner. Alleen personen wier beschikbare middelen en vermogen een door de regering vastgesteld bedrag niet overschrijden, komen in aanmerking voor rechtsbijstand. Nadere bepalingen omtrent de in aanmerking te nemen inkomensbestanddelen en kosten, de gevolgen van alimentatieverplichtingen voor de berekening van de beschikbare middelen, het in aanmerking nemen van vermogen en de criteria voor het vaststellen van de eigen bijdrage van de ontvanger van de rechtsbijstand worden door de regering vastgesteld.

Er wordt geen rechtsbijstand verleend als de aanvrager een rechtsbijstandsverzekering heeft die de zaak in kwestie dekt. De rechtbank kan in een zaak die zij in behandeling heeft evenwel besluiten om rechtsbijstand toe te kennen voor kosten die de maximale dekking van de verzekeringspolis overschrijden. Wanneer de aanvrager in aanmerking komt voor rechtsbijstand zonder zelf op grond van zijn financiële situatie te moeten bijbetalen, kan ook rechtsbijstand worden verleend ter dekking van de in de verzekeringspolis vermelde eigen bijdrage.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Rechtsbijstand kan worden verleend bij zaken die in een rechtbank worden behandeld, maar ook bij buitengerechtelijke juridische kwesties.

Er wordt geen rechtsbijstand verleend indien:

de kwestie slechts van geringe betekenis is voor de aanvrager;

het verlenen van de bijstand kennelijk zinloos zou zijn in verhouding tot het voordeel voor de aanvrager;

het bepleiten van de zaak rechtsmisbruik zou vormen; of

de zaak is gebaseerd op een overgedragen recht en er reden is om aan te nemen dat die overdracht was bedoeld om rechtsbijstand te ontvangen.

Als regel dekt rechtsbijstand niet de vertegenwoordiging bij:

een verzoek dat door een algemene rechtbank wordt behandeld;

een eenvoudige strafzaak;

een kwestie betreffende belastingen of een heffing van overheidswege; of

een kwestie waarbij het recht om een rectificatie te verlangen of beroep in te stellen gebaseerd is op het inwonerschap van een gemeente of lidmaatschap van een andere publiekrechtelijke instantie.

Ook in deze gevallen evenwel kan een door de overheid aangestelde juridisch adviseur zo nodig juridisch advies verlenen en de vereiste documenten opstellen.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Is de kwestie spoedeisend, dan moet de persoon die de rechtsbijstand aanvraagt, de instantie voor rechtsbijstand (*oikeusaputoimisto*) daarvan op de hoogte stellen.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Het aanvraagformulier voor rechtsbijstand is te vinden op <https://oikeus.fi/fi/index/lomakkeet/oikeusapu.html>

Het aanvraagformulier voor rechtsbijstand is ook beschikbaar bij de instantie voor rechtsbijstand. Zie voor de contactgegevens van de instanties voor rechtsbijstand <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html>

U kunt rechtsbijstand ook elektronisch aanvragen via <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsaahkoinenasiointi.html>

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

In de aanvraag voor rechtsbijstand moet de aanvrager informatie verstrekken over zijn financiële situatie en de kwestie ten aanzien waarvan hij om rechtsbijstand verzoekt, alsmede over zijn rechtsbijstandsverzekering (zie vraag 6 over de aanvraagformulieren voor rechtsbijstand). Op verzoek van de instantie voor rechtsbijstand moet de aanvrager ook opgaaf doen van zijn inkomsten en uitgaven, en van zijn vermogen. Niettegenstaande eventuele vertrouwelijkheidsbepalingen heeft de instantie voor rechtsbijstand het recht zich toegang te verschaffen tot enigerlei informatie die nodig is om de aanspraak van de aanvrager op rechtsbijstand te kunnen vaststellen, op basis van diens financiële situatie en een eventuele toepasselijke rechtsbijstandsverzekering.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Aanvragers kunnen bij iedere instantie voor rechtsbijstand terecht. Zie voor de contactgegevens van de instanties voor rechtsbijstand <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html>

U kunt rechtsbijstand ook elektronisch aanvragen via <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsaahkoinenasiointi.html>

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Of de aanvrager wel of geen rechtsbijstand krijgt, wordt door de instantie voor rechtsbijstand bepaald. Zij zal haar beslissing sturen naar het contactadres dat de aanvrager heeft opgegeven.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De aanvrager (of diens vertegenwoordiger) moet contact opnemen met de instantie voor rechtsbijstand om na te gaan of hij recht heeft op rechtsbijstand.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De rechtsbijstand wordt verleend door juridisch adviseurs in dienst van de overheid. In bepaalde zaken echter die voor de rechter komen, kan voor het verlenen van rechtsbijstand ook een particuliere juridisch adviseur worden aangesteld, als die daarmee instemt. Uitsluitend een advocaat of bevoegd verklaard juridisch adviseur mag als particulier juridisch adviseur worden aangesteld. Wanneer de ontvanger van de rechtsbijstand een bevoegd persoon heeft voorgedragen als zijn juridisch adviseur, dan moet die persoon worden aangesteld tenzij specifieke redenen zich daartegen verzetten. Een juridisch adviseur moet zich tijdens het uitoefenen van zijn taak houden aan de reguliere gedragsregels voor advocaten.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Rechtsbijstand dekt de noodzakelijke juridische kosten van de aanvrager in verband met de zaak. De eigen bijdrage van de ontvanger in de kosten van de gerechtelijke procedure wordt vastgesteld op basis van zijn financiële situatie. De rechtsbijstand dekt niet de juridische kosten van de tegenpartij.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

De eigen bijdrage van de ontvanger in de kosten van de gerechtelijke procedure wordt vastgesteld op basis van zijn financiële situatie. Is de rechtsbijstand verleend door een juridisch adviseur in dienst van de overheid, dan betaalt de ontvanger de eigen bijdrage aan de instantie voor rechtsbijstand. Is de rechtsbijstand verleend door een particuliere juridisch adviseur, dan betaalt de ontvanger de eigen bijdrage aan die juridisch adviseur.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Rechtsbijstand dekt alle noodzakelijke juridische kosten van de aanvrager in verband met de zaak. De eigen bijdrage van de ontvanger in de kosten van de gerechtelijke procedure wordt vastgesteld op basis van zijn financiële situatie.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als achteraf blijkt dat niet aan de randvoorwaarden voor het toekennen van rechtsbijstand werd voldaan, of als de omstandigheden zijn veranderd of zijn opgehouden te bestaan, dan kan de instantie voor rechtsbijstand of de rechter de beslissing inzake de rechtsbijstand herzien of besluiten dat de rechtsbijstand moet worden gestaakt. Bij wijziging van de eigen bijdrage van een ontvanger van rechtsbijstand wordt besloten of die wijziging met terugwerkende kracht moet worden toegepast. Wordt besloten om de rechtsbijstand te stoppen, dan wordt ook bepaald of de ontvanger de rechtsbijstand moet terugbetalen aan de staat en zo ja, in welke mate.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Als de rechtsbijstand niet overeenkomstig de aanvraag wordt toegekend, kan de aanvrager de rechter verzoeken uitspraak te doen over de kwestie omtrent de rechtsbijstand. In de toekenningsbeslissing van de instantie voor rechtsbijstand wordt ook vermeld hoe die beslissing in zo'n geval bij de rechter moet worden ingediend. Het verzoek moet eerst worden ingediend bij de instantie voor rechtsbijstand die de beslissing heeft genomen. Die instantie zal het verzoek vervolgens ter beoordeling doorsturen naar een rechtbank.

Meer informatie

In een strafzaak kan de rechtbank in het kader van het vooronderzoek en de behandeling een openbaar verdediger aanstellen voor de verdachte en een juridisch adviseur en vertrouwenspersoon voor het slachtoffer. Uitsluitend een juridisch adviseur in dienst van de overheid, een advocaat of, in bijzondere gevallen, een bevoegd verklaard juridisch adviseur kunnen worden aangesteld als verdediger of juridisch adviseur van het slachtoffer. De vertrouwenspersoon moet over de juiste kwalificaties beschikken. Wordt de verdachte schuldig bevonden aan de overtreding ten aanzien waarvan hem in het vooronderzoek en de behandeling een verdediger werd toegewezen, dan is hij verplicht de vergoeding die hij uit publieke middelen heeft ontvangen, aan de staat terug te betalen. Voldoet de verdachte aan de financiële randvoorwaarden voor rechtsbijstand, dan hoeft hij niet méér terug te betalen dan het daartoe overeenkomstig de rechtsbijstand vastgestelde bedrag.

Meer informatie over rechtsbijstand is te vinden op: <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index.html>

Laatste update: 06/07/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Zweden

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

In Zweden zijn aan gerechtelijke procedures zelf, afgezien van het indieningsrecht, geen kosten verbonden. Het indieningsrecht bedraagt momenteel 2 800 Zweedse kroon (SEK) (ongeveer 265 EUR). Voor zaken waarbij het voorwerp van het geschil een waarde van 23 250 SEK (2 200 EUR) niet te boven gaat, bedraagt het indieningsrecht 900 SEK (85 EUR).

Als u rechtsbijstand krijgt, betaalt de overheid het indieningsrecht.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Voor geschillen in civiele zaken zijn de volgende vormen van juridische bijstand beschikbaar:

advies,

rechtsbijstand.

Beide vormen zijn gereguleerd in de [wet op de rechtsbijstand \(rättshjälpslagen\) \(1996:1619\)](#).

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Advies

Iedereen – natuurlijke personen, verenigingen, ondernemingen enz. – kan voor elke juridische aangelegenheid om advies vragen.

Dit advies kan worden gegeven door een advocaat of assistent-advocaat op een advocatenkantoor. Het advies neemt maximaal twee uur in beslag en kan worden verdeeld over meerdere sessies. Voor het advies wordt een vergoeding in rekening gebracht. Het tarief bedraagt momenteel 1 725 SEK (ongeveer 164 EUR) per uur. Als de partij die het advies ontvangt, over onvoldoende middelen beschikt, kan het tarief worden gehalveerd. Voor kinderen is het advies doorgaans gratis. Als het tarief wordt verlaagd, betaalt de overheid de rest.

Rechtsbijstand

Rechtsbijstand is alleen beschikbaar voor natuurlijke personen. Ondernemingen, verenigingen en andere rechtspersonen kunnen deze vorm van juridische bijstand dus niet krijgen. Een nalatenschap komt onder bepaalde omstandigheden ook voor rechtsbijstand in aanmerking. Burgers van alle EU-lidstaten hebben met betrekking tot rechtsbijstand dezelfde status als Zweedse burgers.

Rechtsbijstand kan worden toegekend voor de meeste juridische aangelegenheden (zie ook het antwoord op vraag 4).

Om voor rechtsbijstand in aanmerking te komen, moet aan de onderstaande voorwaarden worden voldaan.

U hebt ten minste één uur advies gekregen.

Uw inkomen gaat een bepaald bedrag niet te boven. Momenteel is dit 260 000 SEK (ongeveer 27 375 EUR). Bij het berekenen van het inkomen wordt rekening gehouden met alle financiële omstandigheden van de verzoeker. Zo wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met de kosten van onderhoud van kinderen, vermogen en schulden.

U hebt behalve advies ook juridische bijstand nodig en u kunt op geen enkele andere wijze in deze behoefte voorzien.

Gezien de aard en het belang van de zaak, de waarde van het voorwerp van het geschil en andere omstandigheden, is het redelijk dat de overheid in de kosten bijdraagt.

Als u een rechtsbijstandsverzekering hebt – of zou moeten hebben – moet die eerst worden aangesproken.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Advies

Zoals vermeld in het antwoord op vraag 3, kan over alle juridische aangelegenheden advies worden gegeven.

Er kan bijvoorbeeld informatie en advies worden gegeven over het volgende:

huwelijk en andere vormen van samenwonen;

echtscheiding;

onderhoudsbijdragen;

testamenten en legaten;

aankopen en contracten.

Rechtsbijstand

Zoals vermeld in het antwoord op vraag 3, kan er voor de meeste - maar dus niet voor alle - juridische aangelegenheden rechtsbijstand worden toegekend.

Er wordt bijvoorbeeld geen rechtsbijstand toegekend voor zaken waarvoor een beroep kan worden gedaan op een pro-Deoadvocaat of openbare rechtsbijstandverlener. Als u het slachtoffer bent geworden van een misdrijf, kunt u in bepaalde gevallen als benadeelde partij een raadsman (*målsägandebiträde*) toegevoegd krijgen (zie [wet betreffende raadslieden voor benadeelde partijen \(lagen om målsägandebiträde\) \(1988:1609\)](#)). Deze bijstand is gratis. U wordt onder meer geholpen bij het voeren van het strafproces, bijvoorbeeld bij het vorderen van schadevergoeding. Als u een raadsman toegevoegd hebt gekregen, kunt u daarnaast niet ook nog rechtsbijstand krijgen.

Voor sommige zaken wordt alleen rechtsbijstand toegekend als daar speciale redenen voor zijn. Dat zijn bijvoorbeeld zaken die in het buitenland aanhangig moeten worden gemaakt of waarbij de waarde van de vordering duidelijk lager is dan 23 250 SEK (ongeveer 2 200 EUR).

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Er bestaan geen bijzondere procedures voor verzoeken om rechtsbijstand die onmiddellijk moeten worden behandeld. Uit de algemene beginselen van het procesrecht volgt echter dat zaken zo snel mogelijk moeten worden behandeld.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

De nationale raad voor de rechtspraak (*Domstolsverket*) heeft een eenvoudig [formulier voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand](#) met invulinstructies opgesteld. Het formulier is zowel bij de autoriteit voor rechtsbijstand (*Rättshjälpsmyndigheten*) als bij de gerechten verkrijgbaar. Het kan ook bij de [nationale raad voor de rechtspraak](#) worden aangevraagd.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Zoals vermeld in het antwoord op vraag 6, is bij de nationale raad voor de rechtspraak onder andere een eenvoudig [formulier voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand](#) verkrijgbaar, dat ook instructies bevat voor het invullen ervan. Neem voor aanvullende informatie contact op met de [nationale raad voor de rechtspraak](#).

Een verzoek om rechtsbijstand moet onder andere informatie bevatten over de zaak waarop het verzoek betrekking heeft, of deze mogelijk in het buitenland aanhangig moet worden gemaakt, of er advies over is verstrekt en of u beschikt over een rechtsbijstandsverzekering die dekking biedt voor de zaak, alsook informatie over uw financiële en andere omstandigheden. Laatstgenoemde informatie moet worden verstrekt op een [formulier](#) dat verkrijgbaar is bij de nationale raad voor de rechtspraak.

Hoewel geen andere documenten hoeven te worden bijgesloten, kan het dienstig zijn om stukken bij te voegen waarmee de verstrekte informatie wordt onderbouwd.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

[Het verzoek om rechtsbijstand](#) moet worden ingediend bij de (gerechtelijke) instantie die bevoegd is voor de beoordeling ervan.

Wanneer een civiele zaak of procedure aanhangig is voor een bepaald gerecht, is dat gerecht bevoegd voor de beoordeling van een verzoek om rechtsbijstand in die zaak of procedure. Zolang de zaak of procedure niet aanhangig is, beslist de [autoriteit voor rechtsbijstand](#) over het al dan niet toekennen van rechtsbijstand.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De instantie (autoriteit voor rechtsbijstand c.q. het bevoegde gerecht) die uw verzoek om rechtsbijstand beoordeelt, stelt u schriftelijk in kennis van haar beslissing.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Tegelijk met de toekenning van rechtsbijstand wordt ook een raadsman toegevoegd. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met deze raadsman.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Een advocaat, assistent-advocaat alsook iedere andere geschikte persoon kan als raadsman worden toegevoegd. Als u zelf een geschikte persoon voorstelt, wordt die in beginsel toegevoegd, tenzij dit tot een significante stijging van de kosten zou leiden of er andere bijzondere redenen zijn om die persoon niet toe te voegen.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Wanneer rechtsbijstand wordt toegekend, draagt de overheid de volgende kosten:

vergoeding van de toegevoegde raadsman voor maximaal honderd arbeidsuren, tenzij door de rechter anders is beslist;

kosten van bewijsoverlegging aan een gewone rechtbank, de arbeidsrechtbank (*Arbetsdomstolen*) of de mededingingsrechtbank (*Marknadsdomstolen*), voor zover redelijk;

kosten van onderzoek tot maximaal 10 000 SEK (ongeveer 1 053 EUR), voor zover redelijk en noodzakelijk voor de verdediging van uw rechten;

kosten van mediation overeenkomstig afdeling 17 van hoofdstuk 42 van het [wetboek van rechtsvordering \(rättegångsbalken\)](#);

indienings- en expeditiecosten, alsook executiecosten.

Kosten die niet onder rechtsbijstand vallen, moet u zelf dragen. Als u door de rechter in het gelijk wordt gesteld, kunt u deze kosten mogelijk op de tegenpartij verhalen.

Als u rechtsbijstand krijgt toegekend, wordt een eigen bijdrage gevraagd. Die bestaat uit een percentage van de kosten van de toegevoegde raadsman. Het eigen-bijdragesysteem kent zes niveaus, afhankelijk van uw inkomen. De niveaus worden uitgedrukt in vaste inkomensgroepen (in SEK). De percentages voor de verschillende inkomensgroepen lopen uiteen van 2 % tot 40 %. De groep waarin u wordt ingedeeld, en dus de hoogte van de eigen bijdrage, is

afhankelijk van uw financiële middelen. Deze worden berekend op basis van uw jaarinkomen, de personen te uwen laste en uw financieel vermogen. U betaalt zelf de eigen bijdrage aan de toegevoegde raadsman, naargelang de kosten die deze maakt.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Als u rechtsbijstand krijgt toegekend, komt u in aanmerking voor alle tegemoetkomingen die daaronder vallen (zie het antwoord op vraag 12). Bijgevolg is het niet mogelijk om rechtsbijstand te vragen voor slechts een deel van de kosten.

Wel is het mogelijk om naast de tegemoetkomingen uit hoofde van rechtsbijstand aanvullende financiële ondersteuning te krijgen voor bepaalde kosten die u in verband met het proces hebt moeten maken, zoals de kosten van vervoer naar de rechtbank en van het dagvaarden van getuigen. Als u als partij in een zaak of procedure bent opgeroepen om voor de rechter te verschijnen, kunt u bijgevolg uw **reis- en verblijfkosten** door de overheid vergoed krijgen als dit passend wordt geacht (zie afdeling 6 van hoofdstuk 11 van het [wetboek van burgerlijke rechtsvordering](#)). Wanneer dit gezien uw financiële situatie passend is, kan de overheid ook de **vergoeding van getuigen** voor noodzakelijke reis- en verblijfkosten en verlet betalen (zie afdeling 24 van hoofdstuk 36 van het [wetboek van rechtsvordering](#)). Rechtspersonen komen niet in aanmerking voor een vergoeding van reis- en verblijfkosten in verband met een oproeping.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Ja. Houd er wel rekening mee dat alleen de eerste honderd uur dat de toegevoegde raadsman voor u werkt, in aanmerking komen voor vergoeding van overheidswege. Als het maximum van honderd uur al tijdens de procedure in eerste aanleg wordt bereikt, zult u de kosten van de raadsman in procedures in hogere aanleg zelf moeten betalen.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

De rechtsbijstand eindigt wanneer de zaak in kwestie geacht wordt te zijn afgesloten. De rechtsbijstand eindigt in de regel ook zodra de toegevoegde raadsman honderd uur aan uw zaak heeft gewerkt. De rechter kan echter beslissen dat de rechtsbijstand wordt voortgezet.

In bepaalde gevallen wordt de rechtsbijstand al eerder beëindigd. Bijvoorbeeld als u de eigen bijdrage niet betaalt of als blijkt dat de rechtsbijstand op basis van onjuiste informatie is toegekend. Een ander voorbeeld van een situatie waarin de rechtsbijstand automatisch eindigt, is als de toegevoegde advocaat honderd uur aan uw zaak heeft gewerkt en de rechter niet heeft beslist dat de rechtsbijstand moet worden voortgezet.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Ja. Een beslissing tot afwijzing van een verzoek om rechtsbijstand is vatbaar voor beroep. Wanneer de beslissing is gegeven door een rechter, kan daartegen op dezelfde wijze beroep worden aangetekend als tegen elke andere rechterlijke beslissing. In de schriftelijke kennisgeving van de beslissing staat ook vermeld hoe u tegen de beslissing beroep kunt instellen. Wanneer de beslissing is gegeven door de autoriteit voor rechtsbijstand, is de [raad voor rechtsbijstand \(Rättshjälpsnämnden\)](#) de aangewezen beroepsinstantie.

Aanvullende informatie

Voor aanvullende informatie over het Zweedse systeem van rechtsbijstand en het aanvragen van formulieren voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand kunt u contact opnemen met de nationale raad voor de rechtspraak, op het volgende adres:

Nationale raad voor de rechtspraak

SE-551 81 JÖNKÖPING, Zweden

<https://www.domstol.se/>

Tel: +46 36 15 53 30

Fax: +46 36 16 57 21

Laatste update: 08/07/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Engeland en Wales

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

De kosten hangen af van de precieze aard van de zaak. Advocaten maken kosten in uitdrukkelijke opdracht van hun cliënten; onder deze kosten kunnen het honorarium van de advocaat zelf vallen, en ook kosten als griffierechten en vergoedingen voor adviezen van deskundigen. Als cliënten in het gelijk worden gesteld, kunnen zij deze kosten soms gedeeltelijk of volledig verhalen op de in het ongelijk gestelde partij, maar als zij verliezen of als de in het ongelijk gestelde partij niet in staat is te betalen, moeten zij uiteindelijk zelf de kosten van hun eigen advocaat dragen. Aan het einde van een procedure bepaalt het gerecht, met inachtneming van alle omstandigheden van het geval, wie de kosten moet dragen. Hoewel de in het ongelijk gestelde partij in het algemeen veroordeeld wordt tot betaling van de kosten van de in het gelijk gestelde partij, zijn er veel uitzonderingen op dit principe.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

De verschillende soorten bijstand in civielrechtelijke kwesties zijn:

Legal Help (rechtshulp); deze omvat het eerste advies en de eerste bijstand bij allerlei juridische problemen;

Help at Court (hulp in een gerechtelijke procedure); deze hulp behelst bijstand in procedures voor de rechter wanneer procesvertegenwoordiging in eigenlijke zin niet vereist is;

gezinsbemiddeling, waarbij een onafhankelijke, professioneel geschoolde bemiddelaar u helpt om tot een regeling te komen over zaken als:

regelingen voor kinderen, wanneer u uit elkaar bent gegaan (soms regeling inzake het ouderlijk gezag, regeling omtrent de verblijfplaats of omgangsregeling genoemd),

kinderalimentatie,

geldzaken (bijvoorbeeld wat er moet gebeuren met uw huis, spaargeld, pensioen of schulden); en

vertegenwoordiging in een rechtbank.

Legal Representation (vertegenwoordiging in rechte) omvat de vertegenwoordiging van een partij in een procedure of van iemand die overweegt een

procedure aanhangig te maken. Bij spoedeisende familiezaken en andere zaken die door de overheid kunnen worden gefinancierd, gaat het in de meeste gevallen om deze vorm van rechtsbijstand. Deze bijstand is in twee vormen beschikbaar: hulp bij onderzoek naar de slaagkansen van de actie (Investigative Help) en procesvertegenwoordiging (Full Representation).

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Financiering van het Legal Aid Agency (LAA) is alleen beschikbaar voor natuurlijke personen met een juridisch probleem dat voor rechtsbijstand in aanmerking komt. Er zijn geen voorwaarden met betrekking tot nationaliteit of woonplaats.

Aanvragers moeten doorgaans ook:

een laag inkomen hebben, of bepaalde uitkeringen ontvangen, en weinig spaargeld of vermogen hebben (onderzoek naar de financiële draagkracht), en aantonen dat zij, in de omstandigheden van de zaak, redelijkerwijs voor rechtsbijstand in aanmerking komen (onderzoek op grond van inhoudelijke criteria).

Onderzoek naar de financiële draagkracht

Om te beoordelen of iemand voor rechtsbijstand in aanmerking komt, bekijkt het LAA de financiële situatie van die persoon. Zowel voor rechtshulp als voor vertegenwoordiging in rechte wordt in het onderzoek naar de financiële draagkracht onder meer gekeken naar het brutomaandinkomen, het beschikbaar maandinkomen en het beschikbare vermogen.

Personen die bepaalde inkomensgerelateerde uitkeringen ontvangen die "passporting benefits" worden genoemd, voldoen automatisch aan de inkomensvoorwaarden, maar hun vermogen moet wel worden beoordeeld.

Passporting benefits zijn onder meer:

bijstand (Income Support, IS);

een op het inkomen gebaseerde toelage voor werkzoekenden (Jobseeker's Allowance, JSA);

een uitkering in het kader van de Universal Credit-regeling (UC);

een aanvullende uitkering voor ouderen (Guarantee Credit, GC, onderdeel van Pension Credit);

een op het inkomen gebaseerde arbeidsongeschiktheidstoelage (Employment and Support Allowance, ESA).

Als u van de National Asylum Support Service (NASS) financiële steun ontvangt op grond van sectie 4 of sectie 95 van de immigratie- en asielwet (Immigration and Asylum Act 1999), krijgt u alleen voor zaken in verband met gecontroleerde arbeidsimmigratie en asiel en beroepen bij het Upper Tribunal een "passported" status voor zowel inkomen als vermogen.

Voor sommige typen zaken wordt er geen onderzoek naar de financiële draagkracht verricht, waaronder:

beroepen bij het Mental Health Tribunal;

zaken waarbij er kinderen onder de hoede worden genomen;

zaken in verband met de internationale ontvoering van kinderen.

Onderzoek op grond van inhoudelijke criteria

Verzoeken om rechtsbijstand worden ook onderworpen aan een onderzoek op grond van inhoudelijke criteria om te beoordelen of het, in de omstandigheden van de zaak, redelijk is dat iemand rechtsbijstand krijgt toegekend.

De Director of Legal Aid Casework (DLAC) beoordeelt daarbij onder meer:

of de waarschijnlijke uitkomst in verhouding staat tot de kosten van aanhangigmaking;

of de zaak een breder algemeen belang dient;

of een cliënt met bescheiden middelen, die zelf de kosten betaalt, bereid zou zijn om zijn/haar eigen geld in het aanspannen van de zaak te steken;

of er sprake zou zijn van een inbreuk op de rechten van een persoon als deze geen rechtsbijstand zou krijgen.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

De rechtsterreinen waarvoor rechtsbijstand beschikbaar is, worden beschreven in deel 1 van Schedule 1 van de Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act 2012.

Het betreft onder meer:

publiek familierecht met betrekking tot de bescherming van kinderen;

privaat familierecht waarbij er bewijs is van huiselijk geweld of kindermishandeling, kinderonvoeringszaken, zaken in verband met de bescherming tegen een gedwongen huwelijk en zaken waarbij een van de procespartijen een kind is;

schulden waarbij iemand dreigt zijn/haar woning te verliezen, bijvoorbeeld bij inbezitneming van de woning door de hypotheekhouder, opdrachten tot verkoop van de woning en onvrijwillige faillietverklaring waarbij de boedel van de persoon de woning omvat;

woningrecht waarbij iemand dreigt zijn/haar woning te verliezen of dakloos is, waarbij het onder meer gaat om zaken in verband met inbezitneming van de woning, uitzetting, achterstallig onderhoud van een huurwoning waarbij het achterstallig onderhoud een ernstig gezondheids- of veiligheidsrisico meebrengt, hulp bij dakloosheid en onmaatschappelijk gedrag;

gemeenschapszorg;

rechtzaken tegen overheden;

geestelijke gezondheid en geestelijke vermogens;

rechterlijke toetsing;

speciale onderwijsbehoeften;

asielaanvragen en -beroepen;

immigratiedetentie;

discriminatie;

klinische fouten waarbij een kind neurologisch letsel oploopt met als gevolg een ernstige handicap gedurende de zwangerschap, de geboorte of de postnatale periode;

immigratie waarbij er sprake is van huiselijk geweld, procedures bij de Special Immigration Appeals Commission of gevallen van mensenhandel of slavernij, dienstbaarheid of dwangarbeid;

sociale uitkeringen, maar alleen voor een beroep over een rechtsvraag bij het Upper Tribunal, het Court of Appeal of het Supreme Court.

Op andere terreinen komt u mogelijk in aanmerking voor rechtsbijstand als is voldaan aan de criteria voor "Exceptional Case Funding" (financiering van uitzonderlijke zaken), zoals beschreven in sectie 10 van de Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act 2012.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Er is noodhulp beschikbaar voor spoedeisende vertegenwoordiging in rechte, bijvoorbeeld om personen en/of hun kinderen te beschermen tegen huiselijk geweld.

Voor private familierechtzaken waarbij er sprake is van huiselijk geweld, wordt doorgaans van u gevraagd om te bewijzen dat u of uw kinderen het risico liepen om door een ex-partner schade te worden toegebracht.

U kunt om bewijs vragen bij:

rechterlijke instanties;

de politie;

een gezamenlijke risicobeoordeling door meerdere instanties (multi-agency risk assessment conference, MARAC);

sociale diensten;

een gezondheidswerker, bijvoorbeeld een arts, verpleegkundige, verloskundige, psycholoog of sociaal verpleegkundige;

een manager van een blijf-van-mijn-lijfhuis;

een dienst voor ondersteuning bij huiselijk geweld;

uw bank, bijvoorbeeld creditcardrekeningen en documenten en overzichten van leningen;

uw werkgever of onderwijs- of opleidingsverstrekker;
de verstrekker van uitkeringen die u hebt ontvangen.

Juridisch adviseurs met een Legal Aid-contract kunnen spoedeisende wettelijke vertegenwoordiging aanvragen wanneer onmiddellijke actie geboden is. Voor alle lopende werkzaamheden moet nog altijd op de normale manier om rechtsbijstand worden verzocht.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Alle juridisch adviseurs, met of zonder Legal Aid-contract, zijn verplicht hun cliënten te informeren over de mogelijkheden om rechtsbijstand te krijgen en moeten hun de optie geven om naar een rechtsbijstandverlener te gaan.

Civiele rechtshulpdiensten kunnen worden verleend door de telefonische adviesdienst Civil Legal Advice (CLA), advocaten (solicitors en barristers), of organisaties zonder winstoogmerk met een Legal Aid Agency-contract op het betreffende rechtsterrein. Rechtsbijstandsadviseurs zijn online te vinden via "Find a Solicitor – The Law Society".

Cliënten kunnen ook worden verwezen naar de telefonische adviesdienst CLA om in beeld te brengen waar hun zaak precies over gaat en of die voor financiering in aanmerking komt.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

U moet de volgende gegevens verstrekken, zowel over uzelf als over uw partner (indien van toepassing):

uitkeringen – inclusief uitkeringsoverzichten;

inkomen, spaargeld en uitgaven – inclusief loonstrookjes en rekeningoverzichten;

National Insurance Numbers (nationale verzekeringsnummers).

U hebt bovendien kopieën nodig van bewijsmateriaal voor uw zaak, bv.:

processtukken;

huwelijks- en geboorteakten (voor familiezaken);

relevante brieven.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Verzoeken worden namens een persoon ingediend door advocaten die een Legal Aid-contract hebben met het LAA. Zie hierboven voor de wijze waarop u een advocaat kunt vinden.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Uw advocaat zal u vertellen of uw verzoek om rechtsbijstand is aanvaard en of u een bijdrage moet betalen.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

U krijgt daarover advies van uw advocaat.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Dat doet u zelf (zie boven), maar u moet een advocaat kiezen die een contract heeft met het LAA.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Als financiering is toegekend, zijn alle kosten van uw advocaat gedekt, inclusief onkosten zoals griffierechten. Afhankelijk van uw draagkracht kan van u betaling van een vaste maandelijkse bijdrage gevraagd worden.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Zie hierboven.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Als u een voor rechtsbijstand in aanmerking komende zaak die niet werd gefinancierd door het LAA, verliest, kunt u een verzoek indienen voor financiering van uw beroep bij een hoger gerecht. U moet niettemin aan de criteria van financiële draagkracht en de inhoudelijke criteria voldoen.

Als uw zaak door het LAA werd gefinancierd, kunt u een verzoek indienen tot aanpassing van uw financieringscertificaat, zodat daar ook een beroep onder valt. Het LAA zal op dat moment verifiëren of uw zaak nog altijd aan de criteria van financiële draagkracht en de inhoudelijke criteria voldoet.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als uw inkomen en/of vermogen stijgt in de periode dat u financiering voor Legal Representation ontvangt, moet u dit onmiddellijk melden bij het LAA.

Mogelijk zal uw draagkracht opnieuw worden onderzocht. Als uw inkomen daalt, kunt u om een nieuw onderzoek naar uw draagkracht verzoeken en kan uw eigen bijdrage worden verlaagd. Als u bijvoorbeeld geld krijgt, omdat u geld erft, uw woning verkoopt of de loterij wint, terwijl uw zaak door het LAA wordt gefinancierd, kan van u worden gevraagd deze financiering gedeeltelijk of volledig van dat geld terug te betalen.

Als financiering wordt toegekend, kan die beperkt worden tot bepaalde werkzaamheden, bijvoorbeeld het verkrijgen van een advies van een barrister (advocaat bij hogere gerechten) over uw zaak, en kan er een maximumbedrag worden vastgesteld. U dient via uw advocaat een verzoek in als u meer werkzaamheden onder de financiering wilt laten vallen of als u het maximumbedrag voor de werkzaamheden van uw advocaat wilt laten verhogen.

Het LAA kan de financiering intrekken als het niet langer redelijk is dat u die ontvangt, bijvoorbeeld als u een redelijk aanbod voor een schikking afwijst of als duidelijk wordt dat uw kans om de zaak te winnen kleiner is dan verwacht. Dit gebeurt om ervoor te zorgen dat er geen overheidsgeld wordt verspild in een situatie waarin een cliënt die met eigen middelen betaalt, de zaak waarschijnlijk niet zou doorzetten. Als het LAA overweegt uw financiering in te trekken, geeft zij u eerst de kans om argumenten aan te voeren waarom zij dat niet zou moeten doen. Als zij vervolgens besluit de financiering in te trekken, hebt u het recht om beroep in stellen bij een onafhankelijke commissie van advocaten. Als de financiering wordt ingetrokken, worden de reeds door uw advocaten gemaakte kosten vergoed.

Wettelijk verschuldigde kosten

Er kan ook van u worden gevraagd om uw kosten gedeeltelijk of geheel terug te betalen, als het proces ertoe leidt dat uw financiële situatie verbetert. Aan het einde van een zaak is het LAA verplicht zijn kosten voor zover mogelijk te verhalen. Het agentschap neemt eerst de eventueel door u betaalde bijdragen in aanmerking en de eventueel op uw tegenpartij verhaalde kosten. Een eventueel resterend tekort verhaalt het agentschap vervolgens op vermogen of geld dat in de loop van de procedure is ontvangen of gereserveerd. Een cliënt die met eigen middelen betaalt, zou alle uitstaande kosten op deze wijze moeten betalen en redelijkerwijs moet een gefinancierde cliënt hetzelfde doen als hij/zij daarvoor de middelen heeft. Als het vermogen in kwestie echter uw woning is (of geld dat opzij is gezet om een woning te kopen), kunt u de betaling opschorten, totdat de woning is verkocht, mits u instemt met de betaling van rente voor de tussenliggende periode.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Een advocaat of adviseur met een Legal Aid-contract kan weigeren om voor u te werken. In zijn/haar contract staat onder welke omstandigheden hij/zij kan weigeren, bv. als er een belangenconflict is of als hij/zij niet bevoegd is. Hij/zij moet u vertellen waarom hij/zij de zaak niet op zich neemt, maar er is geen beroepsmogelijkheid tegen dit besluit.

Als uw verzoek wordt geweigerd om inhoudelijke redenen, zal het LAA u over zijn besluit informeren en de redenen voor dit besluit aangeven. U kunt dan binnen twee weken beroep instellen. Het beroep wordt eerst intern behandeld. Als het LAA, na zich over het beroep te hebben gebogen, van oordeel is dat aan de criteria voor rechtsbijstand is voldaan, en het besluit herroept, wordt het verzoek/de aanpassing toegewezen en wordt een rechtsbijstandscertificaat /aangepast certificaat afgegeven.

Als het LAA oordeelt dat niet aan de criteria voor rechtsbijstand is voldaan, en het besluit handhaaft, zal het u en uw advocaat informeren over de reden daarvan en wordt u tegelijkertijd geïnformeerd of u recht hebt om verder beroep aan te tekenen bij een onafhankelijke financieringsarbitrator (Independent Funding Adjudicator, IFA).

Als het beroep wordt doorverwezen naar een IFA, zal deze tot een besluit/aanbeveling komen op basis van de informatie die is verstrekt ter ondersteuning van het beroep en de bestaande regelgeving voor rechtsbijstand. De IFA kan zo nodig contact met u opnemen.

Meer informatie

Meer informatie over Legal Aid is te vinden op de website [gov.uk](https://www.gov.uk).

Laatste update: 12/07/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Rechtsbijstand - Schotland

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

De kosten hangen af van de aard van de zaak. Deze kosten kunnen het honorarium van de namens de ontvanger van rechtsbijstand optredende advocaat omvatten, alsmede andere uitgaven zoals gerechtskosten en kosten van deskundigen.

Aan het einde van het geding beslist het gerecht welke partij de kosten moet dragen. In het algemeen wordt de in het ongelijk gestelde partij verwezen in de kosten van de in het gelijk gestelde partij, hoewel er op dit beginsel veel uitzonderingen bestaan. Als de ontvanger van rechtsbijstand in het ongelijk wordt gesteld of als de in de kosten verwezen tegenpartij deze kosten niet betaalt, zal de ontvanger van rechtsbijstand zijn eigen kosten moeten dragen.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Dankzij door de overheid gefinancierde rechtsbijstand (Legal Aid) kunnen personen hun rechten uitoefenen of verdedigen of hun verdediging betalen, wanneer zij zich dit anders niet zouden kunnen veroorloven. De rechtsbijstand in Schotland wordt geregeld door de Scottish Legal Aid Board (SLAB, Schotse raad voor rechtsbijstand), een nietdepartementaal overheidsorgaan dat wordt gefinancierd door de Schotse overheid.

Er zijn drie soorten rechtsbijstand:

Civil advice and assistance (civielrechtelijk advies en civielrechtelijke hulp): mondeling of schriftelijk advies over de toepassing van het Schotse recht op een bepaald geval dat betrekking heeft op de persoon die advies inwint; het advies wordt verstrekt door een advocaat en, waar nodig, door een counsel (adviseur);

Assistance by Way of Representation (ABWOR, hulp in de vorm van vertegenwoordiging): advies en hulp in de vorm van vertegenwoordiging door een advocaat of, waar nodig, door een counsel, in civielrechtelijke procedures bij aangewezen gerechten in Schotland;

Civil Legal Aid (civielrechtelijke rechtsbijstand): een afzonderlijke regeling die voorziet in vertegenwoordiging door een advocaat of, waar nodig, door een counsel, in andere aangewezen gerechten in Schotland.

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Om in aanmerking te komen voor civiele rechtshulp gelden er vaste, transparante criteria, waaraan aanvragen verplicht worden getoetst. De eerste twee toetsen betreffen de juridische inhoud van de aanvraag. Aangevoerd moet worden dat er een rechtsgrondslag is voor de zaak waarvoor rechtsbijstand wordt aangevraagd (dit wordt een "probable cause" genoemd, ofwel een gereede aanleiding), en dat het redelijk is om overheidsmiddelen aan te wenden om de zaak te ondersteunen. De derde toets betreft de financiële omstandigheden van de aanvrager.

Een advocaat kan advies en hulp verstrekken, als hij of zij ervan overtuigd is dat de verzoeker gezien zijn financiële draagkracht in aanmerking komt voor rechtsbijstand en de aangelegenheid waarover advies wordt ingewonnen, onder het Schotse recht valt. Een advocaat kan advies en hulp verstrekken tot een bepaald bedrag. Voor rechtsbijstand boven dit drempelbedrag en voor procesvertegenwoordiging is de voorafgaande toestemming van de SLAB vereist.

Om een verzoek om rechtsbijstand te kunnen indienen op grond van de Legal Aid (Scotland) Act 1986 hoeft men niet in Schotland te wonen. Advies en bijstand zijn beschikbaar voor aangelegenheden die onder het Schotse recht vallen (met inbegrip van het Britse recht dat in Schotland van toepassing is).

Daarnaast is er rechtsbijstand beschikbaar voor procedures bij Schotse rechtbanken.

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Zie vraag 2 hierboven.

Civielrechtelijk advies en civielrechtelijke hulp zijn beschikbaar voor aangelegenheden die betrekking hebben op de toepassing van het Schotse recht. ABWOR is beschikbaar voor civielrechtelijke procedures bij een aantal gerechten die bij wet zijn aangewezen. Het gaat onder meer om de Immigration Appeal Tribunals (gerechten voor beroepszaken in immigratiekwesties) en de Employment Tribunals (arbeidsrechtbanken).

Civielrechtelijke rechtsbijstand is beschikbaar voor civielrechtelijke procedures bij een aantal andere gerechten die bij wet zijn aangewezen. Het gaat onder meer om het Sheriff Court (de districtsrechtbank) en het Court of Session (het civiel hooggerechtshof), d.w.z. de belangrijkste civielrechtelijke gerechten in Schotland. Rechtsbijstand is ook beschikbaar voor procedures voor een aantal gerechten, zoals de Social Security Commissioners (gerechten voor sociale zekerheid) en de Employment Appeal Tribunals (gerechten voor beroepszaken in arbeidskwesties).

Civielrechtelijke rechtsbijstand kan niet worden verstrekt voor procedures die geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op smaad; procedures in verband met een geschil over de geldigheid van verkiezingen op basis van een petitie; vereenvoudigde echtscheidingsverzoeken voor het Court of Session of voor het Sheriff Court; en petitie van een schuldenaar in verband met de sekwestratie van zijn boedel. Rechtsbijstand is ook niet beschikbaar voor procedures inzake geringe vorderingen (d.w.z. voor zaken met een waarde van minder dan 3 000 GBP, tenzij de vordering lichamelijk letsel betreft).

Uw advocaat kan u hier wellicht over adviseren in het kader van advies en hulp.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

In afwachting van een beslissing van de SLAB over een verzoek om rechtsbijstand, kan een advocaat in bijzonder dringende gevallen bepaalde maatregelen treffen ter bescherming van de positie van de verzoeker.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

De SLAB behandelt alleen verzoeken die worden ingediend door een namens de verzoeker optredende advocaat.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Uw advocaat zal u meedelen welke documenten er moeten worden ingediend met het oog op de beoordeling van uw financiële draagkracht en de 'merites' van uw zaak.

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

De SLAB behandelt alleen verzoeken die worden ingediend door een namens de verzoeker optredende advocaat. Rechtstreeks door de verzoeker ingediende verzoeken zijn niet-ontvankelijk.

Lukt het u niet een advocaat te vinden om u te vertegenwoordigen, dan kunt u gebruikmaken van de tool [Find a Solicitor](#) op de website van de Law Society of Scotland. Deze tool heeft als optie om te zoeken naar een advocaat die is geregistreerd voor het verlenen van rechtsbijstand. U kunt de Law Society ook bellen op 0131 226 7411.

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Uw advocaat zal u meedelen of u al dan niet in aanmerking komt voor advies en hulp op basis van Legal Aid.

Voor rechtsbijstand zal uw advocaat namens u een verzoek indienen en zal de SLAB u beiden een brief sturen, zodra uw verzoek om civielrechtelijke rechtsbijstand is beoordeeld. De SLAB heeft op zijn website ook een aantal [Eligibility estimators](#) (tools om uit te vinden of u in aanmerking komt voor rechtsbijstand) om u te helpen inzicht te krijgen waar u misschien recht op hebt.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Uw advocaat zal u meedelen wat u moet doen.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Voordat u advies, hulp of rechtsbijstand aanvraagt, moet u een advocaat raadplegen.

Lukt het u niet een advocaat te vinden om u te vertegenwoordigen, dan kunt u gebruikmaken van de tool [Find a Solicitor](#) op de website van de Law Society of Scotland. Deze tool heeft als optie om te zoeken naar een advocaat die is geregistreerd voor het verlenen van rechtsbijstand. U kunt de Law Society ook bellen op 0131 226 7411.

De [SLAB](#) kan u ook informatie geven over de dichtstbijzijnde advocaten die hulp verlenen op basis van rechtsbijstand, of andere adviseurs die door de SLAB worden gefinancierd. Voor civiele zaken kunt u op zaaktype zoeken. Een kantoor dat is geregistreerd voor rechtsbijstandswerk, is evenwel niet verplicht om een cliënt zijn diensten aan te bieden, noch om een zaak in behandeling te nemen op basis van rechtsbijstand.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Zie vraag 1 hierboven.

Rechtsbijstand dekt alleen het honorarium van uw eigen advocaat en andere uitgaven in verband met uw zaak, zoals gerechtskosten en kosten van deskundigen. Rechtsbijstand dekt niet de kosten van de tegenpartij.

Als u in aanmerking komt voor rechtsbijstand, kan van u een bijdrage in de kosten van de zaak worden gevraagd. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van uw financiële situatie.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

Als u recht hebt op een beperkte toewijzing van rechtsbijstand, zult u de rest van de kosten van de zaak zelf moeten dragen. Als u zelf een bijdrage moet betalen, is het bedrag afhankelijk van uw beschikbare inkomen, spaargeld en vermogen. De SLAB beoordeelt uw inkomen vanaf de datum van het verzoek en uw vermogen (spaargeld en waardevolle goederen die u bezit) gedurende de looptijd van de zaak.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Het aanvankelijke certificaat waaruit blijkt dat u voor rechtsbijstand in aanmerking komt, geldt niet voor het beroep dat u eventueel instelt tegen de gegeven beslissing. Er moet een nieuw verzoek om rechtsbijstand worden ingediend en de SLAB moet ervan overtuigd zijn dat is voldaan aan de verplichte criteria met betrekking tot het beroep.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

De SLAB kan de rechtsbijstand om verscheidene redenen opschorten, bijvoorbeeld wanneer een advocaat niet reageert op een verzoek om aanvullende informatie, en doet dit soms ook daadwerkelijk. Krachtens de bij wet vastgestelde criteria om voor rechtsbijstand in aanmerking te komen, moet de SLAB de financiële situatie van een ontvanger voortdurend evalueren en nagaan of het nog altijd redelijk is om rechtsbijstand te verstrekken. Een aspect van de redelijkheidstoets is dat van iemand die rechtsbijstand ontvangt, wordt verwacht dat hij of zij zich aan de beslissingen van de rechtbank houdt.

De rechtsbijstand kan ook worden stopgezet als de ontvanger van rechtsbijstand onjuiste informatie heeft verstrekt of essentiële informatie heeft achtergehouden. In dergelijke gevallen kan de SLAB ook de reeds betaalde rechtsbijstand trachten terug te vorderen.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Als aan iemand rechtsbijstand geweigerd is, zal de SLAB de reden(en) voor de weigering hebben gegeven. U kunt verzoeken om herziening van de zaak, in het bijzonder wanneer de omstandigheden zijn veranderd. U kunt uw zaak met de SLAB bespreken per e-mail (general@slab.org.uk) of telefonisch. Het algemene telefoonnummer (0131 226 7061) is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag, tussen 8.30 en 17.00 uur.

Laatste update: 15/07/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.